

ROZHODUJÍCÍ SETKÁNÍ

ROBERTO BADENAS

Modlitební týden mládeže 2019

Oddělení dětí a mládeže při Interevropské
divizi Církve adventistů sedmého dne

*Když z nás Kristus vytvoří nové lidi,
projeví se v našem životě také působení
Ducha svatého – ovoce Ducha.
Plody Ducha jsou „láska, radost, pokoj,
trpělivost, přívětivost, laskavost, důvěra, pokora
a sebeovládání“ (Galatským 5,22–23).
Následovníci Ježíše Krista nebudou jednat tak,
jak jednali dříve. Vírou budou napodobovat život
Ježíše Krista. Budou projevovat jeho charakter
a budou žít čistě, podobně jak čistý je on.*

Ellen G. Whiteová: Cesta k vnitřnímu pokoji

O AUTOROVI

Roberto Badenas získal doktorát teologie na Andrewsově univerzitě (Michigan, USA) a pracoval více než 40 let jako učitel Nového zákona. Mezi lety 1999 až 2010 vedl oddělení výchovy a rodiny a předsedal komisi pro biblický výzkum při Euro-africké divizi se sídlem v Bernu ve Švýcarsku.

Je otcem tří dospělých dětí a dědečkem dvou vnoučat. Je v důchodu, ale stále píše, učí a přednáší na mezinárodních konferencích. Mimo jiné je také autorem knih *Jak čelit utrpení: odvaha a naděje ve světě plném problémů* (vydáno v češtině), *Encuentros [Setkání]*, *Encuentros inolvidables [Nezapomenutelná setkání]*, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, *Para conocer al Maestro en sus parábolas [Poznat Mistra v jeho podobenstvích]*, *Más allá de la ley [Více než zákon]* a knihy *El valor de los valores: importancia de su transmisión [Hodnota hodnot: důležitost jejího předávání]*, napsané spolu s profesorem Raúlem Possem.

JAK Z TÉTO KNIHY VYTĚŽIT CO NEJVÍCE

MODLITBA

Tento týden je týden modlitby, a tak kromě čtení a diskutování nad textem věnuj svůj osobní čas modlitbě. Nastav si každodenní zvyk – chvilku s Bohem, ve které mu budeš otvírat své srdce, podobně jako když si povídáš se svými přáteli. Modli se za to, aby tento modlitební týden byl ve tvém životě něčím významným. Proč nevyužít tuto příležitost a nezaložit si také modlitební deník? Až by ses jednou ohlédl za uplynulými měsíci a roky, viděl bys, jak Bůh odpovídal na tvé modlitby. Na Googlu můžeš najít mnoho nápadů, jak si takový modlitební deník vytvořit.

OTÁZKY

Na konec každého tématu jsme začlenili několik otázek k přemýšlení. Mohou ti být užitečné jak v soukromí, tak ve skupině. Když nad nimi budeš uvažovat, požádej Boha o moudrost, jasnou mysl a také citlivé srdce, abys z nich mohl vytěžit maximum.

Když budete své odpovědi sdílet ve skupině, pamatuj na to, abys byl k ostatním uctivý. Pomáhej vytvářet dialog svým pozitivním přístupem a ochotou naslouchat názorům ostatních, aniž bys je soudil.

OSOBNÍ VÝZVA

Chceme, aby hlavní myšlenka dne nezůstala pouze myšlenkou, a proto je cílem osobní výzvy pomoci tuto klíčovou myšlenku uvést do praxe. Ne vždy ti to bude připadat jednoduché, ale pomůže ti to posunout se od myšlenky k činům.

JDI DO HLOUBKY

Je možné, že po přečtení přednášky budeš mít touhu zjistit nebo přičíst si více. V další části najdeš návrhy, jak jít v daném tématu víc do hloubky, ať už prostřednictvím čtení některých biblických textů či kapitoly z nějaké knihy, nebo také s pomocí citátů, které vybízejí k přemýšlení. Tento seznam není vyčerpávací: měl by to být pro tebe pouze začátek pro hledání, povídání si a vzdělávání v tématech, která tě zajímají nejvíce.

AKTIVITY

Na každý den jsme také navrhli několik možných aktivit, které můžeš použít ve skupince na způsob tzv. ledolamek (skupinové aktivity, které pomáhají navodit otevřenost a dobrou náladu). Jejich použití není nijak omezené na modlitební týden. Můžeš je použít nejen v průběhu tohoto týdne, ale také při mládežnických schůzkách, programech či různých akcích. Přizpůsob si je podle potřeby.

POZNÁMKY PRO VEDOUCÍ

Pokud je příprava modlitebního týdne na tobě, ujisti se, že věnuješ předem dostatek času modlitbě a důkladnému pročtení témat. Pros Boha, aby ti pomohl dobře připravit každou přednášku, a měj přitom na mysli svou skupinku mládežníků. On ví lépe než kdokoli, v jaké situaci se všichni nacházíme, a tak spoléhej na jeho přítomnost a vedení, tak aby tento modlitební týden měl pro všechny pozitivní dopad.

Každý den modlitebního týdne zahrnuje několik částí: biblický text, citát Ellen G. Whiteové, hlavní text, otázky, osobní výzvu, oddíl nazvaný „jdi do hloubky“ a aktivity. Tyto části ti pomáhají připravit se. Vyber si otázky, o kterých se bude ve skupině diskutovat (mohou to být všechny, nebo jen pár – pokud by to dávalo ve tvé situaci větší smysl; můžeš také přidat některé své vlastní otázky nebo se ptát v jiném pořadí), stejně tak si vyber aktivity, které by ti mohly být k užítku (všechny jsou volitelné).

Cílem tohoto modlitebního týdne je setkat se nad příběhy z Bible, aby každý člověk ve skupině prožil zvláštní setkání s Ježíšem. Naplánuj jednotlivé dny, jak nejlépe dovedeš, aby tento cíl mohl být naplněn.

POZVÁNÍ

1.

JAN 1,43–45 (B21) „*Dalšího dne se Ježíš chtěl vydat do Galileje. Našel Filipa a řekl mu: ‚Pojď za mnou.‘ (Filip byl z Betsaidy, města Ondřejo-va a Petrova). Filip našel Natanaela a řekl mu: ...*“

ZÁKLADNÍ TEXT: JAN 1,43–51

Muž přicházející do Betsaidy doufá, že učitel, který se chystá odejít do Galileje, zůstane alespoň ještě jeden den, aby se představil lidem. Tento nový učitel je jiný než všichni ostatní. Je svobodomyšlný. Jeho nový a otevřený způsob učení se tolik odlišuje od toho, jak učí učitelé u nich doma. Každá jeho myšlenka zní jako výzva nebo jako vyjádření protestu. Pro něj svoboda neznamena dělat si, co kdo chce, podle svého rozmaru, nýbrž příležitost zvolit tu nejlepší možnost.

Tento učitel mění svět tím, že proměňuje lidi jednoho po druhém, jako by z nich tvořil nové lidské bytosti. Velmi dobře vidí, jaká je realita a myšlení lidí. Proto ve svých učednících vzbuzuje úžas, důvěru a respekt. Dávat lekce a být učitelem pro něj není totéž. Vzdělanci Izraele chtějí přednášet, s ním se chce každý učit – být v jeho přítomnosti, sledovat každý jeho pohyb, každé slovo.

Je překvapující, že přijímá následovníky tak málo připravené. Dává na srozuměnou, že „v duši každého prostáčka je vždycky nějaké místo na velkou myšlenku“.¹ Zpochybňuje namyšlené vzdělance, neschopné naučit se něco nového. Vytyká jim, že přestože mají klíč k otevření dveří Božího království, neumějí ho použít a ani nenechají ostatní, aby se o to pokoušeli.

Pro své vyučování nepotřebuje posluchárnu, nepotřebuje ani chrám, aby se setkal s Bohem. Učí lidi v každém okamžiku na kterémkoli místě: na cestě, mezi palmami či olivovníky, v horách. Učí takovým způsobem, že lidé se cítí být blíže nebi.

Už ve svém domově cítí Ondřej a Jan potřebu následovat ve dne v noci tohoto výjimečného učitele. Jeho škola je otevřená všem. Je bez tříd či rozvrhů a jeho učebnicemi jsou zjevená Písma a příroda. Je bez dalších testů a zkoušek kromě těch, které s sebou přináší život. Je bez diplomu o ukončení studia, jelikož v životní škole člověk nikdy není absolventem.

Naděšení těchto učedníků je takové, že nepřestávají sdílet svůj objev se svými příbuznými a přáteli. Ondřej přenese tuto radost na svého bratra Šimona a představí ho Ježíši. Předávají tuto zprávu jedni druhým. A tak se stane, že Ježíš potká Filipa.

¹ Oscar Wilde, *De profundis*, Praha: XYZ, 2009, s. 81–82.

Krátce poté, co ho uvidí, oním pohledem, kterým vidí mnohem dále a hlouběji než do očí, mu říká:

— Následuj mě!

Zdá se, že Ježíš nevidí lidi takové, jací jsou, nýbrž takové, jakými by se mohli stát. Nový učedník, oslněný Ježíšem, utíká, aby našel svého přítele Natanaela a sdílel s ním radost ze svého objevu. Přemožený emocemi mu říká:

— Myslím, že jsme našli Mesiáše. Není to ledajaký rabín.

Filip v jedné větě shrnuje svůj dojem: musí být tím, kterého poslal Bůh, tím, kterého slibovali proroci. Jmenuje se Ježíš, jinými slovy „spasitel“, ačkoli lidé jej znají jako Nazarejce, protože je synem Josefa, tesaře z Nazareta.

Natanael se svou hrubou upřímností odpovídá výsměšným gestem plným nedůvěry:

— Další Mesiáš? Nepřipadá ti, že už jsme tu měli dost zklamání? A navíc, copak může z Nazareta vzejít něco dobrého? Jak můžeš ty věřit v galilejského „spasitele“? Podívej se do Písma a uvidíš, že z Galileje nikdy prorok nevzešel.

Filipa, idealistického a poctivého žida, Natanaelovy předsudky bolí, ale odmítá s ním diskutovat a uchyluje se k nevyvratitelnému argumentu:

— Pojď se podívat. Vylez zpod toho svého fíkovníku a pojď za mnou. Sám se přesvědčíš.

Natanael ho neochotně následuje, a když se blíží k Ježíši, jeho rozčarování se potvrzuje. Vzhled mladého rabína nejde dohromady s představou, kterou má o Mesiáši. Dokonce je velmi obtížné vidět v něm učitele hodného důvěry. Připadá mu jako prostý, chudě oblečený poutník.

Ježíš pozoruje Natanaela, který se k němu přibližuje zdráhavě, napůl skepticky, dávaje najevo, že si vystačí sám. S úsměvem mu říká:

— Ty mě nevidíš ani jako slušného žida, ale já tě vidím jako pravého izraelitu, ve kterém není žádná lest.

Je to, jako kdyby mu řekl: Líbí se mi tvoje upřímnost, ale nespolehej se na zdání.

Natanael prohlásí:

— Odkud mě znáš?

— Viděl jsem tě pod fíkovníkem, ještě než tě Filip zavolal, odpověděl mu Ježíš.

Natanael se červená. Cítí, že před pronikavým pohledem učitele nemůže nic schovat. Teď tuší, že jeho přítel Filip má pravdu. Poté, co viděl Ježíše a slyšel jeho odvážná prohlášení, něco božského ho přiměje vyznat: „Rabbi, ty jsi Boží Syn, ty jsi král Izraele!“ (Jan 1,49).

Ježíš s úsměvem odpovídá: „Věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkovníkem? Uvidíš ještě větší věci... Amen, amen, říkám vám: Uvidíte otevřené nebe a Boží anděly, jak vystupují a sestupují na Syna člověka“ (Jan 1,50–51). Jinými slovy chtěl říci: moje přítomnost vás uvede do přímého kontaktu s nebem.

Andělé, „jak vystupují a sestupují“, nám připomínají žebřík Jáкова v Bételu, když vyčerpaný utíkal z domu kvůli výhrůžkám svého bratra Ezaua. Pro Jáкова byl Bétel „Boží dům a nebeská brána“. Pro Natanaela byl oním Bételem – „Božím domem a nebeskou bránou“ – fíkovník, pod kterým se modlil. Pro nás tím může být jakéko-

li místo, kde hledáme Boha a ve kterém spolu s Natanaelem můžeme vyznat: Ježíš mne viděl pod fíkovníkem a ví o mně více než já sám.

Je nesporné, že tento učitel má výjimečnou schopnost vidět za vzhled a zdání, schopnost odhalit přítomnost božského v lidském a nebeského v pozemském a každodenním. S ním se učíme vidět staré věci novým pohledem a přestáváme vidět nové věci pořád stejným starým pohledem. Jeho zvláštní schopnost milovat mu umožňuje zahlédnout oslnující motýly v těch nejošklivějších housenkách a obdivuhodné svaté v nehodných hříšnicích. Tak to bylo s Natanaelem a tak to může být i s námi.

Jsou učitelé, kteří své žáky učí postupně, vedou je krok za krokem. Jiní učí tak, že posilují a umocňují to dobré, co v nich vidí. Tento nový učitel vyučuje oběma způsoby: vede své žáky krok za krokem a motivuje každého k tomu, aby pocítil svoji hodnotu Božího milovaného přítele.

Mladí lidé, kteří po setkání s Ježíšem získali novou perspektivu, jsou vyslanci tohoto neobvyklého učitele, který proměňuje muže a ženy v nové bytosti, plné neuvěřitelných možností.

Všichni obdivujeme velké úspěchy, velké osobnosti, sníme o velikosti, ale většina z nás skončí jen jako jedni z mnoha.

Ekonomické problémy, ignorance, nespravedlnost, obtíže při studiu či hledání práce, to vše podkopává náš optimismus z dětství a idealismus z dospívání. Když člověk dospěje, život se zkomplikuje a mnoho lidí se dá na útěk, rezignuje nebo se stane netečnými, začne žít konformní a rutinní život, předurčený k nezdaru. Netečně se jakž takž provlečou životem, a přitom by jich tolik mohlo dosáhnout výjimečnosti.

Ježíš ostatní učitele převyšuje. Hlásá jednoduchý styl života, vzbuzuje vznešené ideály a učí hlubokou filozofii naší existence. Jeho osoba vyzařuje „skrytou sílu, kterou nelze utajit“². Jeho nepřátelé přiznávají: „Takhle nikdy nikdo nemluvil!“ (Jan 7,46). Ježíš žádá: „Buďte dokonalí“ (Matouš 5,48) – jinak řečeno, rozvíjejte všechny své možnosti díky síle Boží milosti!

Mladý Ježíš, poté co strávil své mládí jako tesař budující domy a vyrábějící pluhy na obdělávání půdy, se nyní pustil do budování nového světa, s novými nástroji, které v srdcích vypěstují plody pro tento život i pro věčnost.

Nelíbí se mu, jak prožívá spiritualitu většina z jeho lidu, ale místo toho, aby je opustil, vybuduje společenství, které jmenuje svou církví a které chce naučit, jak žít v praxi pravé náboženství: „pomáhat sirotkům a vdovám v jejich nouzi a chránit se před špinou světa“ (Jakub 1, 27). Znamená to, že dobrý věřící je takový, který žije ve spojení s Bohem a jedná se svými bližními s takovou empatií a solidaritou, s jakou by si přál, aby se jednalo s ním.

Přestože mu na čele nebo na levé paži nevisí *tfilin* (modlitební řemínky), Rabbi, jak ho oslovil Natanael, tedy můj učitel, žije tu pravou spiritualitu: učí přemýšlet, být, žít, následně žít spolu, jinými slovy milovat³ lidské bytosti, Boha a jeho slovo.

2 Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, s. 83

3 Viz Enrique Rojas, *Vive tu vida*, Madrid: Temas de Hoy, 2013, s. 83.

A činí tak na okraji náboženských institucí své doby: chrámu a synagogy. Žádá každodenní přemýšlení, disciplínu těla a mysli, radost z práce, plnění svých povinností a úctu ke všem.

Učitel umí nadchnout, taktně napomenout i motivovat. A dělá to vše s trpělivostí, vytrvalostí a laskavostí. Prostřednictvím příběhů, obrazů a svého příkladu učí, jak porozumět Písmu, vidět realitu, naslouchat přírodě, nebát se smrti a žít s důstojností. Učí smysluplně se modlit, praktikovat odpuštění, raději trpět než způsobovat trápení jiným. Jednoduše řečeno, učí, jak žít pozitivní život, který proměňuje své okolí v lepší svět.

Životy Jana, Ondřeje, Šimona, Filipa a Natanaela budou odrážet život jejich učitele a stanou se tak výjimečné. Tito učedníci potřebují pouze stále postupovat po oně strmé, úzké a uchvacující cestě, která vede zdola ze země lidské průměrnosti až na nejvyšší vrcholky božské sféry.

A budou ho následovat tak oddaně, že členové jeho rostoucí skupiny budou ve svém okolí známí jako „ti na cestě“.

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Učitel mění svět tím, že proměňuje lidi jednoho po druhém, jako by z nich tvořil nové lidské bytosti.

Dobrý věřící je takový, který žije ve spojení s Bohem a jedná se svými bližními s takovou empatií a solidaritou, s jakou by si přál, aby se jednalo s ním.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ *„Květina se obrací ke slunci, aby zachytila jeho paprsky. Světlo jí umožňuje vyrůst do krásy a dokonalosti. Podobně bychom se měli my obracet na Ježíše Krista. On je pro nás ‚slunce spravedlnosti‘. Potom nás bude ozařovat nebeské světlo a naše povahy se budou rozvíjet, abychom se mu podobali.“* (Ellen G. Whiteová, *Cesta ke Kristu*, s. 70)

OTÁZKY

1. „Pro něj [Ježíše] svoboda neznamena dělat si, co kdo chce, podle svého rozmaru, nýbrž příležitost zvolit tu nejlepší možnost.“ Souhlasíš s touto definicí svobody? Proč?
2. Místo aby se pustil do teologických diskuzí, Filip zve Natanaela, aby poznal Ježíše osobně („Pojď se podívat“). Co se můžeme naučit z tohoto textu o tom, jak sdílet naši víru a jak představit Ježíše našim přátelům a příbuzným, kteří ho neznají?

3. V Matouši 5,48 nás Ježíš vyzývá, abychom byli dokonalí. Badenas to vysvětluje jako výzvu „rozdvíjejte všechny své možnosti díky síle Boží milosti“. Co pro tebe znamená příkaz „buďte dokonalí“? Jak můžeme být „výjimečnými lidmi“ na tomto světě? Navrhní jeden nebo dva příklady.
4. „Povoláním Jana, Ondřeje, Šimona, Filipa a Natanaela byl položen základ křesťanské církve“ (Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, s. 85). Slovo církve (*ekklesia* v řečtině) znamená shromáždění lidí, kteří odpověděli na pozvání (Matouš 16,18). Co je církev pro tebe? Co ji charakterizuje nebo by ji mělo charakterizovat?
5. Přečti si verš v listu Jakubově 1,27. V čem spočívá pravé náboženství („čistě a bez poskvrný“)? Jakými způsoby již praktikuješ nebo můžeš praktikovat pravé náboženství jak na osobní úrovni, tak jako sbor/církev?

OSOBNÍ VÝZVA

Badenas shrnuje Ježíšovu výzvu slovy „žít pozitivní život, který proměňuje své okolí v lepší svět“. Přemýšlej, jak můžeš použít svoje slova, svůj čas, talent, hudbu, sociální síť, sportovní schopnosti atd., abys z tohoto světa udělal lepší místo, a v následujících 21 dnech to uveď do praxe (pamatuj, zvyk se získá nejdříve po 21 dnech).

JDI DO HLOUBKY

- Jan 1,43–51
- 2. Korintským 5,17–21
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Praha: Advent-Orion, 2007, 14. kapitola: „První učedníci“, s. 80–87.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 2. kapitola: „La invitación“ [Pozvání], s. 37–49.
- „Otázky, které souvisejí s Ježíšem: ‚Proč si věříci myslí, že v Ježíši Kristu je jeho spasení?‘, stejně jako ostatní otázky odpovídající: ‚A vy, za koho mě pokládáte?‘, mohou být odpovězeny pouze osobně [...], protože otázka a odpověď jsou možné pouze tehdy, pokud zde před tím byla neprenositelná zkušenost: zkušenost setkání.“ (Martín Gelabert, *Salvación como humanización [Spasení jako zlidštění]*, Madrid: Ediciones Paulinas, 1985, s. 13).
- iCOR: www.icor.church. iCOR je nástroj Církve adventistů sedmého dne navržený tak, aby pomáhal sborům růst a rozvíjet se v oblasti 10 hodnot: spojení (vztahy), starostlivost a laskavost, účast, uctívání, vyučování, služba, usmíření, mentoring, vzdělávání a leadership (vůdcovství).

AKTIVITY

Aktivita 1. Poznej sám sebe

Pomůcky: 1 list papíru na osobu, 1 tužka/propiska na osobu

Popis aktivity:

- Rozdej každému papír a tužku.
- Požádej všechny účastníky, ať nakreslí na papír obrys své ruky.
- Poté, co budou mít všichni obrys hotový, požádej je, aby s maximální možnou přesností na svůj papír **po paměti** nakreslili čáry ve svých dlaních, **aniž by se na ně podívali**.

Aplikace: Není jednoduché kreslit po paměti čáry na naší ruce, že? Někdy si myslíme, že známe sami sebe lépe než kdokoli jiný a že přesně víme, co potřebujeme, a přitom ani nejsme schopni nakreslit část našeho těla, kterou vidíme každý den. Avšak Bůh má spočítaný každý náš vlas (Lukáš 12,7). Bůh nás zná lépe než kdokoli jiný, a proto rady, které nám dává, abychom byli šťastní, přesně odpovídají našim skutečným potřebám.

Věnuj chvilku modlitbě a popros Boha, aby ti pomohl být vnímavý vůči jeho radám.

Aktivita 2. Pyramida priorit

Pomůcky: 1 tužka/propiska na osobu, 1 obrázek pyramidy nebo trojúhelníku na osobu

Popis aktivity: Americký psycholog Abraham Maslow vypracoval známou teorii o lidských potřebách, které hierarchicky seřadil do pěti úrovní pyramidy (Maslowova pyramida potřeb).

- Za pomoci stejného pyramidového schématu budeme uvažovat o **pěti potřebách, které má dnešní církev** v současnosti. Vyplň následující pyramidu, od základu až po špičku, pěti prvky, které aktuálně považuješ za zásadní pro zdravý rozvoj církve.
- Sdílej svých pět prvků s ostatními ve skupince.

Aktivita 3. Dosáhni svého potenciálu

Pomůcky: žádné

Popis aktivity:

- Vytvořte skupinky po dvou až třech osobách stejné výšky.
- Budeme soutěžit ve skákání do výšky. Ať každý člověk v každé skupince vyskočí, jak nejvýš dovede, jako kdyby se snažil dotknout se stropu.
- Poté, co všichni skočí, požádej jednoho člena každé skupinky, ať zvedne paži, a ostatní, ať znovu skočí. Zvednutá paže poslouží jako měřítko: dodá účastníkům informaci o výšce, se kterou se mohou poměřit, což jim pomůže překonat předchozí skok.

Aplikace: Je mnohem jednodušší dosáhnout našeho potenciálu, našich možností, když jasně vidíme, k čemu se vztáhnout.

Bůh nám pomáhá stanovit si cíle pro náš život, které nám budou sloužit jako motivace a jako pomoc při překonávání naší současné situace. Když budeme mít Boha jako bod, ke kterému se můžeme vztáhnout, dosáhneme takového osobního rozvoje, kterého bychom vlastními silami nedosáhli ani si ho nedokázali představit.

Věnuj chvíli modlitbě a poděkuj Bohu za možnost naplnění všech vizí, které má o tobě, a tvého potenciálu.

SVATBA 2.

JAN 2,1–2 (B21) „*Třetího dne se v Káně Galilejské konala svatba. Byla tam i Ježíšova matka a na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci.*“

ZÁKLADNÍ TEXT: JAN 2,1–11

Malá vesnice Kána Galilejská slaví svatbu. Pro snoubence, příbuzné a přátele to je veliká slavnost, vše se chvěje emocemi. Pro snoubence a jejich blízké je svatba životní událostí. Euforie je přiměje pozvat dokonce i kolemjdoucí poutníky.

Mezi pozvanými je Marie, Ježíš, stále ještě známý jako „tesář z Nazareta“ nebo jako „syn Marie“, a někteří z jeho učedníků, kteří ho oslovují rabbi.

Učitel přišel, aby přinesl „naplněný život“, a na této slavnosti se cítí šťastný. Jestliže je Božím snem, abychom byli navěky šťastní, nemůže si přát o nic méně, abychom byli šťastní také tady a teď.

Svatební obřad je jednoduchý a krátký. Přátelé ženicha již vztyčili prostou bílou *chupu* (baldachýn), kterou dívky ozdobily květinami. Nevěsta se usazuje na místo, které představuje trůn, napravo od obřadního křesla pro ženicha. Čeká slavnostně oblečená, ozdobená třpytivými zlatými šperky, ať již vlastními nebo půjčenými, jak říká žalm: „po pravici ti stojí manželka ofirským zlatem oděná“ (Žalm 45,9).

Když přijde ženich se svou družinou, zvedne závoj dívky, kterou od zasnub stěží viděl. Ta ho sedmkrát obejde a pak se znovu posadí na své místo.

Následuje *kidušin*, obřad zasvěcení prstenem, s výměnou slibů: mladí lidé se dají a zasvěťí jeden druhému. V napjatém tichu ženich, plný emocí, řekne nevěstě: „Zasvěcuješ se mi a já tobě tímto prstenem podle zákona Izraele.“ Nevěsta odpoví: „Já patřím svému milému a můj milý je můj“ (Píseň písní 6,3). Poté ženich podepíše *ketubu*, tedy manželskou smlouvu, kde se stanovují povinnosti novomanželů. Přechte ji nahlas a odevzdá ji nevěstě do jejího opatrování. Novomanželé pak již uvolněně poslouchají sedm požehnání, vyřčených rabínem nebo někým starším z rodiny.

„Požehnaný buď, jenž jsi stvořil člověka ke svému obrazu, aby ti byl podobný, a dal jsi mu, aby plodil děti a byl šťastný...“

Požehnan buď stvořitel ženicha a nevěsty,
radosti a zábavy,
plesání a jásotu,
potěšení a rozkoše,
lásky a bratrství,
míru a přátelství...

Pane, dovol, ať je tento pár velmi šťastný,
tak jako jsi učinil šťastné své stvoření v zahradě Eden.“

Požehnání vrcholí ve společné závěrečné modlitbě, ke které se všichni připojí: „Požehnan bud', Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, Stvořiteli plodu vinné révy. Protože bez vína nikdy není potěšení...“ Novomanželé se napijí vína ze stejné hliněné nádoby, kterou pak ženich hodí na zem a jedním dupnutím ji roztrhne, aby připomenul křehkost veškeré lidské radosti, včetně manželství.

Obřad se chýlí k závěru, lidé tleskají a zpěvem *Mazal tov* přejí novomanželům štěstí. Hudebníci hrají na flétny, bubínky a tamburíny...

Ženich s nevěstou se na sebe nervózně a netrpělivě dívají, jelikož přišel čas být o samotě a bez většího otálení se musejí odebrat do ložnice, aby dovršili manželství. Nevěsta přijímá Rebečino požehnání, zpívané přítomnými ženami:

„Sestro naše, staň se matkou nescíslných tisíců! Také tvé símě ať vládne branami svých nepřátel“ (Genesis 24,60).

Ženich přijímá požehnání od mužů: „Kéž Hospodin dá, aby žena přicházející do tvého domu byla jako Ráchel a Lea, které společně zbudovaly dům Izraele!“ (Rút 4,11–12).

Všichni čekají, až bude ukázáno prostěradlo s důkazem, že manželství bylo dovršeno, aby se předešlo případným námitkám. Jakmile k tomu dojde, začíná oslava. Od té chvíle se může jíst, pít, povídat, zpívat, tančit...

Tehdy se stane něco zvláštního. Ti, co obsluhují, začínají být nervózní. Marie, blízký člověk novomanželů, si uvědomí drama, které se blíží. Přichází k Ježíši a řekne mu: — Došlo víno.

Venkovské svatby se obvykle konají na podzim, po sklizni úrody a po vinobraní. Víno je požehnaně. Nedostatek vína značí chudobu nebo nedostatek zásob a je to považováno za vážné pochybení, jelikož pití je zcela zásadní.

V biblické symbolice víno znamená radost, potěšení a život. A pokud došlo víno, skončila také slavnost. Je to špatné znamení, jelikož šťáva z hroznů představuje požehnání.

Pokud někdo prohlásí, že došlo víno, nastává drama. Nedostatek vína se považuje za nepřijatelnou urážku. Bude chybět víno, ale nebude chybět posměch. Manželé se budou vzájemně obviňovat, budou obviňovat rodiče toho druhého. Radost se promění v hořkost, idylická atmosféra se vypaří... Naštěstí svatba v Káně takto nekončila, jelikož někdo přinesl do této vážné situace řešení.

Tento příběh se dnes opakuje v životě mnoha párů. Muž a žena se milují a rozhodnou se začít společný život. Doufají, že budou šťastní, vyjadřují svou lásku pozornostmi, něžnostmi a dárky. Do té doby, než v jistém okamžiku ... něco zásadního dojde a zmizí. Nikdy by neměli zapomenout na onu prázdnou nádobu, spadlou na zem, kterou ženich dupnutím rozbil. Lidské zásoby štěstí, stejně jako zásoby vína v Káně, nejsou nevyčerpatelné.

V životě jsou chvíle, ve kterých „dojde víno“. Chybí nám zdraví, práce, peníze, trpělivost, okouzlení, chuť zůstat spolu. Tak jako na svatbách v Káně, prvně se podává dobré víno a potom to horší nebo žádné. Potěšení a pozornost je stále méně, až

přijde den, kdy dojdou. To, co začalo láskou a polibky, končí nezájmem, nechutí, nebo dokonce rozchodem.

Nemůžeme žít nekonečně z našich vlastních zásob. Naše zásoby lásky, pochopení... jsou omezené. Potraviny v naší spížírně dojdou, pokud se nedoplňují, stejně tak láska a zájem vyprchají, pokud se neobnovují.

Na svatbě v Káně jsou odhalena tři tajemství, která pomohla překonat první problém oněch novomanželů. A tato tři tajemství jsou i dnes pro šťastný domov klíčová.

První tajemství tkví v tom, že novomanželé pozvali Ježíše. Počítat s jeho přítomností znamená umožnit požehnání, která s sebou přináší. Pouze ten, který je Láskou, je schopen tvořit lásku. Když je Ježíš stálým hostem v našich domovech, přináší tam lásku a štěstí dokonce i za těch nejhorsších okolností.

Druhé tajemství formuluje Marie, která svého syna dobře zná. Je znepokojena tím, že by slavnost mohla skončit katastrofou, a jde pro pomoc za Ježíšem. „Nemají víno,“ šeptá. Plná důvěry pak říká sloužícím:

— Udělejte, cokoli vám řekne! (Jan 2,5)

Je to moudrá rada pro závažné situace. Pokud je člověk ochoten udělat vše, co Ježíš říká, řešení našich problémů není daleko. Jan vypráví, co se stalo: Stálo tam šest kamenných nádob, každá s kapacitou okolo 100 litrů, které židé používali k rituálu očišťování.

Ježíš řekl sloužebníkům:

— Naplňte ty nádoby vodou.

Naplnil je až po okraj.

— Teď nalévejte a doneste vrchnímu správci svatby.

A tak to udělali. Vrchní správce svatby ochutnal vodu proměněnou ve víno, aniž by věděl, odkud pochází. Pak si zavolal ženicha a řekl mu:

— Každý člověk podává nejdříve nejlepší víno, a když jsou hosté opilí, podává to horší. Ty jsi zachoval nejlepší víno až do konce. (Jan 2,10)

Jaké to asi bylo překvapení pro mladého ženicha, který si problému nevšímal! Jaké to asi bylo překvapení pro všechny, kteří byli svědky tohoto zázraku! Když už to vypadalo, že kvůli nedostatku vína skončí slavnost katastrofou, Ježíš přináší tolik vína, že ho přebývá, a oslava je tak velkým úspěchem.

Jaké to asi bylo překvapení pro jeho učedníky! První veřejný čin jejich učitele, první zázrak, byl požehnat manželům, učinit velký zázrak ve prospěch rodiny.

Třetí tajemství odhaluje Ježíš, když říká:

— Hned nalévejte.

Ježíš ví, že všichni potřebujeme více lásky, než si zasloužíme. Pokud chceme naše blízké učinit šťastnými, nečekejme, až se jejich nádoby plné očekávání vyprázdní a oni budou trpět žízní. Je třeba jim nalévat (sloužit) ihned, bez prodlení.

Jakmile přichází krize, neměli bychom problém odkládat a doufat, že se vyřeší sám. Když se ve tvém vztahu s člověkem, kterého máš rád, něco pokazí a nikdo neudělá

nic, aby se to napravilo, pokus se to vyřešit ty sám. Dobré vztahy, partnerské i ty ostatní, se budují a posilňují tak, že každý den ve skutcích služby dáváme ze sebe to nejlepší, když to druhý potřebuje. Milovat je ochota a vůle činit druhého šťastným. Čekat na později znamená podstoupit riziko, že druhý bude hledat uhašení své žízně jinde. Když od tebe potřebuje radu, obejmutí, polibek, drobnost, dej mu to ihned, zítra může být už příliš pozdě.

Ponaučení, které si učedníci z této oslavy vzali, je jasné: když se život stane těžkým a složitým a zásoby vína dojdou, Bůh má stejnou moc, jako měl v Káně. Je schopen přinést nepředstavitelná řešení do lidských bezvýchodných situací. Když už začíná být vidět dno našich prázdných nádob, on je může znovu naplnit tak, až by přetékal.

To, co mohlo být hořkými líbáncami, se proměnilo v první den nové existence.

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Jestliže je Božím snem, abychom byli navěky šťastní, nemůže si přát o nic méně, abychom byli šťastní také tady a teď.

Milovat je ochota a vůle činit druhého šťastným.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ *„Přesto však měl [Ježíš] rád příležitosti, při kterých lidé prožívali ničím neposkvřněnou radost, a svou přítomností posvěcoval jejich společenství. Židovská svatba byla velmi působivou událostí a její radostné veselí se Synu člověka neprotivilo. Svou účastí na této slavnosti Ježíš potvrdil, že manželství je Božím zřízením.“* (Ellen G. Whiteová, Touha věků, s. 93)

OTÁZKY

1. Souhlasíš s tvrzením: „Učitel přišel, aby přinesl ‚naplněný život‘ ... Jestliže je Božím snem, abychom byli navěky šťastní, nemůže si přát o nic méně, abychom byli šťastní také tady a teď.“? Co v našem každodenním životě znamená, že Ježíš přišel, aby nám dal „život v plnosti“ (Jan 10,10)?
2. Překvapuje tě, že Ježíšův první zázrak se odehrál na svatbě v Káně? Jak si ho představuješ? Co ti tento zázrak říká o Ježíši a o jeho zájmu o naše každodenní starosti?
3. Badenas v příběhu o svatbě v Káně našel tři tajemství úspěchu pro naše mezilidské vztahy. Jaká tajemství to jsou? Co si o nich myslíš?
4. „Milovat je ochota a vůle činit druhého šťastným.“ Co pro tebe znamená milovat?
5. V každém vztahu se objeví těžké chvíle, nenaplněná očekávání nebo zranění. Jaké kroky můžeme dělat, abychom o naše vztahy pečovali, případné konflikty, ať už na osobní nebo sborové úrovni, řešili a do řešení zahrnovali Ježíše?

OSOBNÍ VÝZVA

Přemýšlej o svých vztazích s rodiči, sourozenci, partnerem, přáteli... Máš v současné době s někým nějaký konflikt? Nastalo nějaké nedorozumění nebo váš vztah ochladl?

Jestliže odpověď zní ano, na nic už nečekej: udělej první krok a věnuj tento týden hledání řešení. Měj na paměti, co říká Pavel: „Pokud záleží na vás, mějte se všemi lidmi pokoj“ (Římanům 12,18).

Pokud odpověď zní ne, přemýšlej, jak tento týden můžeš alespoň dvěma lidem dát najevo (prostřednictvím nějakého činu služby), že jsou pro tebe důležité.

JDI DO HLOUBKY

- Jan 2,1–11
- 1. Korintským 13
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2007, 15. kapitola: „Na svatbě v Káně“, s. 88–94.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 4. kapitola: „La boda“ [Svatba], s. 61–74.
- Někdo, kdo si prošel těžkou zkušeností rozpadu vztahu, napsal: „Kdybych tak věděl, že vašeň není nic víc než pocit, ale že láska je rozhodnutí! Kdybych věděl, že to, co očekávám, že dostanu, je tím, co bych měl dávat. Kdybych tak věděl, že se sklízí pouze to, co se zaseje. Kdybych věděl, že láska, jako křehká květina, může umřít žizní, i když je hned vedle studny... Kdybych věděl, že ta největší vzdálenost na světě mezi dvěma lidmi se může nacházet v jedné posteli. Kdybych věděl, že vašeň je vrtkává a že pravá láska je silná a trpělivá, schopná kvést bez přestání, pokud se živí a zalévá. Ach, kdybych tak jen věděl...!“
- „V kontaktu s láskou se všichni stáváme básníky.“ (Platon)

AKTIVITY

Aktivita 1. První krok

Pomůcky: Dvoje staré noviny

Popis aktivity: Rozdělte se na dvě skupiny, každá at' má jedny noviny.

Aktivita spočívá v tom, že zorganizujete malý „závod“ na zhruba 10 metrů. Účastníci se mohou posunovat pouze tak, že si budou stoupat na stránky novin.

Tým, který dříve rozloží a zase složí noviny, jakmile dorazí do cíle, vyhrává.

Aplikace: Počínat si dobře v životě může být stejně komplikované jako se pokoušet chodit po novinovém papíru. Vztahy mezi lidmi mohou být navíc stejně tak křehké jako listy papíru, který jsme právě rozložili.

Bůh ví, jakou důležitost mají lidé v našem životě. Radí nám, abychom pomáhali našim přátelům a členům naší rodiny (Příslaví 17,17) a věnovali jim péči, které je lidská bytost hodna pro svou jedinečnost.

Přemýšlej nad situací, kdy se někdo zachoval laskavě k tobě, a věnuj čas tomu, abys za tento moment Bohu poděkoval.

Aktivita 2. Vzorec štěstí

Pomůcky: žádné

Popis aktivity: Spisovatel Eduard Punset, který popularizuje vědu, vypracoval v jedné ze svých prací vzorec štěstí. Podle tohoto autora by takový vzorec byl následující:

$$\check{S} = \frac{E(U+O+V)}{R+D}$$

Povídejte si ve skupině, jak můžeme zapojit Boha do všech těchto prvků, které by podle Punseta mohly popisovat štěstí. Vidíte v tomto vzorci nějaké nedostatky? Odebrali byste nebo přidali nějaký další prvek?

Aplikace: Přemýšlej o tom, co tě dělá šťastným, a povídej si o tom s Bohem při modlitbě.

Š = štěstí

E = emoce, nadšení. Pocit být něčím motivovaný.

U = udržování. Úsilí, které vynakládáme, abychom něco udrželi.

O = objevování. Pocit zvědavosti o věcech.

V = osobní vztahy, které máme

R = faktory, které redukovují naše štěstí. Externí činitelé, kteří způsobují bolest nebo strach.

D = dědičná zátěž. Fyzické nebo psychické prvky, které jsme zdědili.

Aktivita 3. Výjimečný dárek

Pomůcky: jedna tužka a jeden list papíru na každého

Popis aktivity: Není nic výjimečnějšího než říct našim blízkým, jak moc jsou pro nás důležití. V této aktivitě každý člověk ve skupince napíše na list papíru své jméno a nechá ho kolovat mezi ostatními. Na papíry jednotlivých lidí napište vzkazy, které by mohly danému člověku přinést pozitivní pocit o sobě samém. Vzkazy by měly vyjadřovat pozitivní vlastnosti nebo hodnoty, například: „Lucko, obdivuji tvoji sílu, s jakou čelíš složitým situacím.“ Zpráva by měla být velmi konkrétní, specifická a ušitá na míru osobě, které je určena; neměla by být všeobecná, použitelná pro kohokoli.

Aplikace: Až se jednou nebudeš cítit sám se sebou dobře, budeš mít problém nebo budeš procházet něčím komplikovaným, přečti si tento papír a uvědom si, jak mnoho předností máš. Poděkuj za tyto přednosti a pozitivní vlastnosti Bohu.

OBJETÍ

3.

MAREK 1,40–42 (B21) „Přišel k němu jeden malomocný a na kolenu ho prosil: ‚Kdybys jen chtěl, můžeš mě očistit!‘ Naplněn soucitem, Ježíš vztáhl ruku a dotkl se ho se slovy: ‚Já to chci. Buď čistý!‘ Malomocenství ho hned opustilo a byl čistý.“

ZÁKLADNÍ TEXT: MAREK 1,40–45

Všichni ho považovali za chodící mrtvolu, ale on se ještě nevzdal posledního zbytku naděje, navzdory tomu, že „žádná jiná nemoc neudělá z lidské bytosti na mnoho let tak odpudivou trosku“⁴.

Verdikt kněze je nenapadnutelný: „Malomocný!“ A to nebylo vše. Musel opustit svůj život, zůstat navždy vyloučený ze svého domu, rodiny, vesnice, odkázaný potulovat se po „hřbitově malomocných“. Totéž se dělo ve středověku. Kněz, oblečený do svého obřadního roucha a s krucifixem v ruce, přivedl malomocného do kostela a provedl před ním pohřební obřad. Od této chvíle byl malomocný považován za mrtvého. Musel se obléci do černého pláště a žít v lazaretu.⁵

Malomocenství vzbuzovalo hrůzu. Podle typu onemocnění se ruce a nohy zaplnily vředy, člověk přicházel o prsty, ruce, nohy. Je to postupné umírání těla. Malomocný se stává odpudivou bytostí jak pro ostatní, tak i sám sobě.

Přestože tomu vůbec nerozumí, musí přijmout, že to, co se objevuje na jeho kůži, je prokletí, o kterém on sám nic neví, o kterém nikdo nikdy neměl žádné podezření, ale které, jak se zdá, teď všichni jasně vidí. Tento verdikt rozděluje život na „předtím“ a „potom“. Byl to poslední den života, jaký znal, a první den života, ve kterém přestal být sám sebou a stal se malomocným, člověkem, od kterého všichni odvracejí tvář a snaží se utéct i z jeho stínu.

Tento malomocný z evangelia navzdory všemu uniká ze „světa mrtvých“, byť jen na pár hodin, a ukazuje se ve světě živých doufaje v zázrak.

Pocit toho, že se znenadání stal pro ostatní hroživým nebezpečím, mu ubližuje více než samotná nemoc malomocenství, která mu ve skutečnosti nezpůsobuje bolest. Trpí, protože se cítí vyhnáný ze svého světa a už nikdy se do něj nemůže vrátit. Strašná smrt, která ho čeká, ho roztřepe strachem méně než život nakažené-

4 E. W. G. Masterman, quoted in William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark*, Edinburgh: Saint Andrews Press, 2001, s. 48.

5 Viz William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark*, Edinburgh: Saint Andrews Press, 2001, s. 50–51.

ho, který nyní žije. Pro všechny už přestal být „člověkem“, je malomocný. Ale jeho paměť stále lpí na místech, ze kterých byl vyhnán, a na lidech, které nepřestal milovat a kteří stále žijí v jeho vzpomínkách na to, co dříve bylo jeho životní realitou. Realitou, která kompletně zmizela a teď se zdá až neuvěřitelná. K trýzni z pohledu na jeho rozpadající se tělo kousek po kousku se přidává utrpení způsobené mnoha otázkami: Za jakou chybu platím? Co jsem provedl, že jsem si zasloužil takový osud? Jak je možné, že na mne nebesa seslala něco takového? Ke společenskému a emocionálnímu odmítnutí se přidává duchovní odloučení. Věří, že je zatracený také Bohem.

Změnil se mu celý svět, obličej, tělo, a přestože je zbavený toho všeho, v jeho nitru zůstává něco navždy zakořeněno: jeho sny. Už si ani nechce představovat, jaký mohl být jeho život, čím se mohl stát...

V bolestivé osamělosti svého nitra však nedokáže potlačit touhu být znovu tím, kým byl dříve, cítit se přijímaný. Touží po obejmutí od lidí, kteří se s ním rozloučili, aniž by se ho odvážili dotknout. Od té doby se toulá po okolí, čas od času si všimne někoho ze svých blízkých, aniž by toho byl vědom, motá se na okrajích cest a zakrývá si tvář.

Když se někdo přiblíží, ticho protnou výkřiky: „Nečistý! Nečistý!“ Někdy lidé odhodí z vozů nějakou almužnu, kůrky chleba nebo zbytky, které psi nechtěli. Nečistí se vrhnou na zem do prachu, a pokud se jim podaří něco získat, zvednou ruce k nebi s vděčností za ten dar. Pokud se nějaký malomocný přiblíží k jezdcům nebo vozům, odhánějí ho ranami bičem po zádech či po rukou.

Obilí je již téměř zlaté. Když se malomocný schová mezi klasy, aby nebyl spatřen, vzlétnou k nebi hejna vrabců. Ptáků, kteří jsou požadováni při obřadu očištění, jak on sám dobře ví. Cesta vedoucí k lazaretu je vzdálená od cesty, po které chodí lidé nebo kudy se vodí stáda. Malomocný se přibližuje pomalým krokem, jelikož mu již na nohou chybí několik prstů a ty, které mu zůstaly, necítí.

Už nějakou dobu vyhlíží Mistra, o jehož zázracích se vypráví. Dnes, konečně, ho poznává. Přichází obklopený svými následovníky a vydává se k němu.

Malomocný ví, že Ježíš chtěl očistit chrám od nehodných trhovců, ale nikdy neslyšel o tom, že by očistil cesty malomocných. Vzbuzuje ale dojem, že se chce přiblížit těm, kdo jsou považováni za ty nejvíce vzdálené od Boha: zlomeným, lidem na okraji společnosti, opuštěným, prokletým. Tito ztracení v něm vzbuzují ojedinělý soucit. Lidé, kteří nesplňují normy čistoty, ať už na tom mají vinu, či nikoli.

Mistr se odhodlaně přiblíží k malomocnému, jako kdyby rozuměl tomu, co od něj čeká, a nechává okolostojící vyděšené. Ježíš ví, že láska je prostředek, jak se k druhým beze strachu přiblížit, ať již k srdci toho největšího ubožáka, nebo k srdci Boha.

Malomocný neváhá. V pohledu Mistra je cosi, co ho silně přitahuje. Přibližuje se k Ježíši a na kolenou zvolá: „Kdybys jen chtěl, můžeš mě očistit!“ (Marek 1,40).

Tehdy se Mistr přiblíží až k němu a dotkne se ho, obejmě ho. Dotýká se beze strachu z nedotknutelného. Toto obejmutí učiní ještě před uzdravením, objímá tělo plné vředů, zmrzačené, odpudivé. Kdyby ho uzdravil na dálku, posílil by tak dojem

znechucení a odporu. Toho, co malomocný vidí ve tvářích ostatních a z čeho je už unavený.

Mistr zná zákony; pokud se dotkne malomocného, stává se nečistým. Ale nejenže se Ježíš nebojí rizika ani norem, ví také, že tento muž potřebuje jak zdraví, tak Boží ojeimutí. Potřebujeme se cítit přijatí, chtění, milovaní, a dokonce objímání. Je velmi těžké rozvíjet vyváženou, mírnou a odolnou osobnost, pokud člověku chybí sebeúcta. A ta se vyjadřuje dobře jen prostřednictvím kontaktu.

Jakmile je malomocný uzdravený, Ježíš ho posílá splnit všechny právní požadavky, aby byl očištěn. Naléhá, aby předstoupil před kněze v chrámu dříve, než se roznese zpráva, že byl uzdraven Ježíšem. Tak mu místní autority, bez předsudků a zaujatosti, vydají potvrzení o uzdravení a on bude znovu přijat do kruhu rodiny a svého okolí.

Mistr na něj naléhá, aby nikomu neřikal, že ho uzdravil on, ale to je stejně nemožné jako chtít po slunci, aby přestalo svítit.

Tento bývalý malomocný běží do chrámu pro vytoužený dokument. Na ulici se vyhýbá postrkování otroků, kteří táhnou naložené osly, lehkým ženám, které se hemží okolo domů římských vojáků, a přichází na nádvoří, aby koupil svou obět. Směřuje do kouta, kde se prodávají ptáci určení k obětování ženami po porodu a uzdravenými malomocnými.

Po obřadní oběti je malomocný opět přijat do světa zdravých.

S potvrzením o čistotě, pevně přitisknutým k hrudi, běží ke svému domovu, aby objal svou ženu, své děti, rodiče, sourozence. Aby navázal na svůj život tam, kde ho nespravedlnosti světa donutily jej opustit. Konečně bude znovu sám sebou. Dotkla se ho milost a on chápe, že už je jiný, svobodnější než dříve. Ví, že Bůh chce, aby byl svobodný jako ptáci, kteří létají nad čerstvě osetými poli.

Jenže nyní se Ježíš musí odebrat do karantény. Jeho setkání s malomocným se odehrálo na veřejnosti a je mnoho svědků, kteří ho viděli obejmout nečistého. V důsledku toho se Mistr musí čtyřicet dní zdržovat mimo město, stejně jako každý, u koho je podezření na malomocenství. Ježíš svým příkladem učí dávat vše, nejen almužnu. Učí bojovat za spravedlnost, nespokojit se s trochou dobročinnosti, učí dodávat úctu a důstojnost a znovu začleňovat ty, co jsou na okraji. Ježíš přišel na tento svět, aby uzdravoval a spasil. A přesto nikdo, dokonce ani jeho učedníci, nepochopil onen zvláštní důvod jeho ojeimutí odpudivého malomocného.

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Ježíš ... vzbuzuje dojem, že se chce přiblížit těm, kdo jsou považováni za ty nejvíce vzdálené od Boha: zlomeným, lidem na okraji společnosti, opuštěným, prokletým.

Ježíš svým příkladem učí dávat vše, nejen almužnu. Učí bojovat za spravedlnost, nespokojit se s trochou dobročinnosti, učí dodávat úctu a důstojnost a znovu začleňovat ty, co jsou na okraji.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ „Každý Kristův čin měl dalekosáhlý význam. Mnohem větší, než se na první pohled zdálo. Tak tomu bylo i v případě malomocného. Ježíš sloužil všem lidem, kteří k němu přišli, ale chtěl požehnat i těm, kdo ještě nepřišli.“ (Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, s. 165)

OTÁZKY

1. Jaké postoje a přístupy mohou způsobit, že by se lidé ve tvém okolí cítili odstrkovaní, méněcenní a přehlíženi podobně jako malomocný? Jak se jim můžeš vyhnout?
2. Co nás učí zkušenost malomocného ohledně Boží milosti? Jakým způsobem se Ježíš k malomocnému přibližuje?
3. Co můžeme, ať už sami jako jednotlivci, nebo jako sbor či církev, udělat pro to, aby se ostatní cítili „přijati, chtění, milovaní, a dokonce objímání“? Během příštích dvou týdnů do svého života začleň některý z nápadů.
4. Proč myslíš, že Ježíš požádal malomocného, aby zůstal potichu? Co se můžeme naučit z toho, že malomocný to nebyl schopen dodržet?
5. „Ježíš se musí odebrat do karantény. ... Je mnoho svědků, kteří ho viděli obejmout nečistého. V důsledku toho se Mistr musí čtyřicet dní zdržovat mimo město, stejně jako každý, u koho je podezření na malomocenství.“ Co se v tobě odehrává, když vidíš, že Ježíš pro nás dává vše? Jak tě jeho příklad inspiruje?

OSOBNÍ VÝZVA

Přemýšlej nad jednou osobou, která by se mohla cítit vyčleněná, na okraji, osaměle. Napiš onomu člověku tento týden pozitivní dopis, modli se za něj a pozvi jej, aby s tebou nebo s tvou skupinkou kamarádů podnikl nějakou speciální aktivitu.

JDI DO HLOUBKY

- Matouš 8,2–4; Marek 1,40–45; Lukáš 5,12–28
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2007, 27. kapitola „Zázračná uzdravení“, s. 163–169.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 7. kapitola „El abrazo“ [Objetí], s. 99–108.
- Malomocenství byla ta nejstrašnější nemoc ze všech nemocí známých v tehdejší době. Podívejte se na opatření proti malomocenství v knize Leviticus 13,1–3 a 45–46.
- William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark [Evangelium podle Marka]*, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 48–52.

AKTIVITY

Aktivita 1. Epidemie

Pomůcky: kolíčky na prádlo (3–5 kusů na osobu)

Popis aktivity:

- Všichni by měli začít aktivitu se třemi až pěti kolíčky na prádlo zavěšenými na svém oblečení.
- Kolíček na oblečení představuje nějakou nakažlivou nemoc. Cílem aktivity je zbavit se všech nemocí v následujících pěti minutách tím, že se hráč zbaví všech kolíčků zavěšených na jeho oblečení. Kolíčku se zbavíš tak, že ho vezmeš a připneš na oblečení někoho jiného, zároveň se snažíš zabránit tomu, aby někdo připnul svůj kolíček na tebe.

Aplikace: Co jste pozorovali v průběhu této aktivity? Povedlo se někomu zcela se „uzdravit“? Jakým způsobem se „zdraví“ chovali k těm „nakaženým“?

Když má někdo nějakou nakažlivou nemoc, instinktivní reakcí je vyhybat se mu za každou cenu. Nenapadne nás se k takovému člověku přiblížit, abychom se ho dotkli. A totéž zažíval i onen malomocný.

Jisté je, že na tomto světě jsme všichni nakaženi hříchem. Nemá smysl snažit se předat naši „nemoc“ sousedovi či kamarádovi. Jediné konečné řešení našeho problému je uzdravující dotek Ježíše, který nás proměňuje v nové bytosti (2. Korintským 5,17).

Věnuj čas modlitbě a pros o Ježíšův uzdravující dotek také ve svém životě, aby proměnil tvé sobectví ve štědrost, pýchu v pokoru, zášť v dobrotu, lhostejnost v lásku...

Aktivita 2. Sedm společných věcí

Pomůcky: 1 list papíru na skupinku, 1 tužka/propiska na skupinku

Popis aktivity:

- Utvořte skupiny po pěti až šesti lidech.
- Každá skupinka má za úkol napsat sedm věcí, které mají všichni její členové společné (nepočítají se očividné charakteristiky, jako např. že všichni jsme lidské bytosti).

Aplikace: Zamyslete se nad tím, že toho máme společného více, než se na první pohled zdá. Když se nám povede najít body, které máme s druhými lidmi společné, je pak jednodušší budovat most, který vytváří vztah, místo toho, abychom budovali zeď, která nás od sebe odděluje. Bůh nás zve k tomu, abychom se smířili na všech

úrovních jak s ním, tak i s ostatními lidmi (2. Korintským 5,18–19).

Nyní použijte tento princip usmíření na lidi, se kterými možná jednáte jako s těmi na okraji, jako byl malomocný. Jaké praktické kroky můžeš učinit, aby ses přiblížil ke všem lidem?

Aktivita 3. Malomocný by mohl být...

Pomůcky: mobilní telefon

Popis aktivity: Vytáhněte si své telefony a najděte jednu fotku člověka, kterého máte rádi. Ukažte tuto fotku osobě, která sedí vedle vás, a vysvětlete, proč pro vás tento člověk tolik znamená.

Teď si představte, že vám zavolá lékař a sdělí vám, že váš milovaný člověk se nachází v nemocnici. Právě se zjistilo, že trpí nevléčitelnou nemocí, která je velmi nakažlivá a jejíž příznaky se zhoršují s jakýmkoli kontaktem s technologií. Tato fakta znamenají, že už s ním/ní nadále nemůžete být v kontaktu. Musí zůstat v karanténě, odříznutý od světa, zcela izolovaný.

Aplikace: Jak byste se cítili, kdybyste ztratili kontakt s osobou, kterou na tomto světě máte nejraději, i když byste věděli, že je pořád naživu? Jak by se cítil člověk, který by byl takto odříznutý od světa? Jak se mohou cítit lidé, když je ignorujeme nebo vyčleňujeme?

Věnuj několik minut modlitbě a popros Boha, aby ti pomohl dívat se na ostatní lidi očima Ježíše, aby ses uměl přiblížit k jejich nedokonalému světu skrze dotek lásky. Poděkuj také Bohu za osoby, které jsou součástí tvého života.

POHLED

4.

JAN 9,1–3.6–7.14.25 (B21) *„Když procházel kolem, všiml si člověka slepého od narození. Jeho učedníci se ho zeptali: ‚Rabbi, kdo zhřešil: on, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?‘ Ježíš odpověděl: ‚Nejde o to, zda zhřešil on, nebo jeho rodiče, ale aby na něm byly zjeveny Boží skutky. ... Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto a pomazal mu jím oči. Potom mu řekl: ‚Jdi se umýt do rybníka Siloe‘ (což se překládá Poslaný). Odešel tedy a umyl se, a když přišel, viděl. ... Toho dne, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, totiž byla sobota. ... ‚Jestli je to hříšník, nevím,‘ odpověděl jim. ‚Vím jen, že jsem byl slepý a teď vidím.‘“*

ZÁKLADNÍ TEXT: JAN 9

Mladík slepý od narození prosí poblíž jeruzalémského chrámu o almužnu. Když se Ježíš zastaví a soucitně se podívá do očí nešťastníka, jeho učedníci toho využijí a zeptají se jej na něco, co zneklidňuje jejich mladou mysl: jaký je vztah mezi utrpením, které prožíváme, a naší osobní zodpovědností.

— Rabbi, kdo zhřešil: on, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý? (Jan 9,2)

Kromě neštěstí způsobeného jeho slepotou prochází onen muž také martyriem obviňování, že on nebo jeho rodiče za to nesou vinu. Zjišťuje, že spíše než soucit vzbuzuje jeho slepota v druhých odsouzení.

Učedníci se až necitlivě snaží ukojit svoji zvědavost, ignorující ubohého slepce. Obě strany žijí uvězněné ve svém náboženském světě dbajícím na dodržování všech pravidel. V duchovním prostředí, ve kterém vyrostli, má každé neštěstí svůj ospravedlnitelný důvod a své viníky, ať už se jedná o nemoci, postižení nebo sucho či živelní pohromy. A je třeba „vykonat spravedlnost“ tím, že se najdou viníci. Zapomínají, že vina často leží na mnoha různých okolnostech.

Učedníci znají vysvětlení rabínů, stejně jako je zná slepý. Je založeno na myšlence, že Bůh oplácí „nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení“ (Exodus 20,5). Odmalička slyšeli, že děti trpí za hříchy svých otců, a že dokonce i myšlenky těhotné matky zanechávají otisk na morálním charakteru dítěte.

Farizeové znali sexuální přenosné nemoci a mladík se mohl narodit slepý kvůli vině svých rodičů. Saduceové si zakládali na deterministickém vidění vševědoucnosti a božské spravedlnosti a usuzovali, že dítě se může narodit slepé jako trest za hříchy, které spáchá ve svém dospělém životě. Jelikož byli přesvědčeni, že po tom-

to životě již nic není, vyvozovali z toho, že jestliže je Bůh nekonečně spravedlivý, moudrý a mocný, musí potrestat hříchy dokonce ještě před tím, než se jich člověk dopustí. Učedníci se touží dozvědět, co si o tomhle myslí Ježíš.

Ježíš nesdílí přesvědčení farizeů a saduceů a odpovídá svým učedníkům:

– Vinu za svou slepotu nenese ani tento mladík, ani jeho rodiče.

To podstatné je, že Boží skutky se dějí ve prospěch těch, co trpí. Ježíš zná Písma lépe než kdokoli jiný a ví, že před Bohem „syn neponese otcovy viny a otec nepone viny synovy“ (Ezechiel 18,20). Ví, že na tomto světě mají chyby fatální důsledky a že jsme obětmi zlých věcí, za které neneseme vinu. Mistr prohlašuje:

— Já musím dělat skutky toho, který mě poslal. (Jan 9,4)

A Bůh očekává, že bude pomáhat, povzbuzovat, uzdravovat. Řečeno jednou větou, že bude konat dobro. Ježíš nechce předkládat nějaké teoretické vysvětlení, jako spíše předat praktické poučení. Věnovat pozornost samotnému neštěstí je naléhavější a užitečnější než vědět, kdo za tu slepotu nese vinu. Je lepší ptát se, co můžeme my sami udělat, abychom zmírnili neštěstí druhých, než ptát se, proč se to přihodilo.

— A kromě toho, je třeba pospíšet si, dokud trvá den; přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Dokud jsem na světě, jsem světlo světa. A jím byste měli být i vy. (Jan 9,4)

Učitel ví, že hřích tohoto muže ani hříchy jeho rodičů nejsou důvodem jeho slepoty. Na tomto světě trpíme kvůli zděděným nedostatkům, nemocem a jiným příčinám. Někteří se narodí slepí, jiní mrtví, a mezi námi zdravými – všichni někdy onemocníme a zemřeme. Někteří těží z úžasných schopností a jiní se zas ničí vlastní neohrabaností nebo jsou obětmi cizích chyb. Všechno tohle zlo pramení ve vzdálení se od Božího plánu. Poslání Ježíše spočívá v zapojení člověka do božské sféry. Zlo a jeho původ nemají na lidské úrovni vysvětlení, protože mají vesmírný rozměr, který může objasnit pouze Bůh.

Ježíš řekl, že ani ten muž, ani jeho rodiče nenesou vinu za jeho slepotu. Snaží se tím učedníky naučit, že přestože může být v mnoha případech užitečné, když objevíme příčinu našich problémů, jsou situace či události, kdy to prostě není důležité. Znat příčiny neštěstí neulevuje od bolesti a trápení.

Ježíš nečeká, až ho žebrák o něco požádá. Z vlastní iniciativy koná v jeho prospěch. Možná proto – v kontrastu s tím, jak postupuje při jiných uzdraveních – využívá řadu lidských, nezáračných zdrojů, aby pomohl slepému k navrácení zraku: plivne na zem, udělá ze své sliny bláto, pokryje tímto blátem oči nevidoucího a nařídí mu, aby se šel umýt k rybníku Siloe. Tento způsob se nám možná zdá odpudivý a nehygienický, ale tehdy ve starověku se slinám přisuzovaly léčebné vlastnosti, zvláště pokud pocházely od důležité a významné osobnosti. Plinius⁶ věnoval celou jednu kapitolu léčebným vlastnostem slin: působí podle něj proti hadímu jedu, epilepsii, malomocenství...⁷ Tacitus vypráví, že když Vespasianus navštívil Alexandrii, jeden

6 Plinius byl římský aristokrat a uznávaný sběratel vědeckých poznatků.

7 William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of John, Volume 2, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 48.*

muž, který trpěl oční nemocí, ho požádal, aby mu svými slinami navlhčil postižená místa.⁸ Ježíš použil tuto metodu ne proto, že by v ni věřil, nýbrž proto, aby vyzkoušel mladíkovo otevřenost a nastavení. Příběh končí tím, že slepý muž šel, umyl se, a když se vrátil, viděl. Ježíš zdůrazňuje, že mladík udělal všechno, o co byl požádán. Náboženství, které Ježíš učí, se pohybuje mezi skutečností a záhadou. Je v něm obsaženo obojí: „Skruté věci náležejí Hospodinu, našemu Bohu. Zjevné věci však navěky náležejí nám...” (Deuteronomium 29,28). To nám vystačí. Když Ježíš čelí některým teologickým otázkám, odpovídá: Nesnažte se prozkoumat to, co vás převyšuje, protože jestliže to Bůh nezjevil, je to proto, že to vědět nepotřebujete. Dívejte se jiným pohledem na ty, které považujete za prokleté. Jsou věci, kterým nikdy neporozumíte. Čiňte proto to, co po vás Bůh žádá, a budete mít dostatek, abyste svůj život naplnili tím pravým smyslem. V této chvíli se máte starat o slepého muže, nikoli o příčiny jeho slepoty.

Ježíš neodpověděl na dotazy učedníků tak, jak čekali. Ví, že potřebují odpovědět na otázku utrpení, ale ukazuje jim, že způsob, jak čelit zlu, není rozlišovat mezi proviněním a nevinností. Lidská bolest nemá původ v Bohu, On si nepřeje lidské neštěstí: utrpení, nemoc a smrt. Naopak, Bůh k nám přichází s nabídkou spasení a věčného života prostřednictvím své milosti.

Skupinu lidí, udiveně hledících na všechny okolo, obklopuje působivé ticho. Učedníci ohromeně pozorují toho, kdo byl před chvílí slepý. Ježíš přemýšlí, co dalšího by mohl udělat pro dobro všech. Mladík se dívá na nebe, fascinovaný a oslněný světlem. Zlý pohled na tvářích některých lidí dosvědčuje jejich přesvědčení, že uzdravení nepochází od Boha. Ti, co muže poznávají, ho zkoumají, ať už skepticky, či zvědavě, a ptají se:

— Není to snad ten, který tu sedával a žebral?

Někteří říkali: je to on; jiní zas: přinejmenším tak vypadá. A on prohlašuje: jsem to já. Jsou tam i tací, kteří ho podezřívají, že jeho slepota byla falešná, že šlo jen o klamný prostředek k žebvání almužny.

Někteří věřící se mladého muže ptají:

— Jak se ti otevřely oči? (Jan 9,10)

On odpovídá:

— Onen člověk, kterého jsem neznal a který se jmenuje Ježíš, udělal bláto, pomazal mi oči a řekl mi: „Jdi se umýt k rybníku Siloe.“ Když jsem odešel a umyl se, prohlédl jsem.

Dav lidí zašeptá:

— Porušil sobotu tím, že udělal bláto!

Znovu se ptají:

— Kde je ten člověk?

— Nevím, odpovídá mladý muž.

Donutí ho předstoupit před farizee, potom také jeho rodiče, protože nevěří, že byl slepý. Žalostné jednání od náboženských představitelů.

⁸ Tamtéž, s. 48.

Přístup farizejského tribunálu se přitvrdí. To jediné, co je zajímavá, je skandál z porušení soboty vytvořením bláta a přinucením mladého muže, aby se umyl. Zcela vylučují možnost, že by šlo o čin pocházející od Boha.

Mladík se na ně podívá a řekne:

— Je zvláštní, že nevíte, odkud pochází moc tohoto člověka! Bůh slyší ty, kteří plní jeho vůli. Kdyby ten člověk nebyl od Boha, nic takového by nedokázal.

Pýcha farizeů udělá své a celí rozduření mu odpovídají: „Narodil ses plný hřichu, a chceš nás poučovat?“ (Jan 9,34). Pak ho bez dalších řečí vyhánějí ze synagogy.

Když se Ježíš dozvídá o tom, že byl muž vyhnán ze synagogy, vydává se ho hledat. Jakmile jej najde, nijak nekomentuje to, co se přihodilo, na nikoho neukazuje prstem a nehledá viníky, ale ptá se ho na jeho víru:

— Ty věříš v toho, kterého Bůh slíbil poslat na tento svět? Věříš, že tě Bůh miluje až do takové míry, že by ho poslal, aby tě zachránil?

Mladý muž byl uzdraven ze své slepoty, ale Bůh má pro něj něco ještě lepšího. Touží ho vidět žít jako vykoupeného člověka ve ztraceném světě. Chce, aby věděl, že byl uzdravený božskou milostí, tak aby jeho vděčnost byla zcela věnována Bohu, který k lidem poslal svého vlastního Syna. Chce mu ukázat, že v něm se naplnil slib proroka Izajáše: „V ten den hluší slova knihy uslyší, oči slepých prohlédnou z černé tmy“ (Izajáš 29,18).

— Věříš v Syna člověka? (Jan 9,35)

Mladý muž s pokorou odpovídá:

— Pane, kdo to je, abych v něj mohl věřit? (Jan 9,36)

Věřit v Boha znamená postavit se na jeho stranu, naslouchat mu, poslouchat jej a následovat ho. Mladý muž chce věřit. A jestliže někdo chce věřit, je to pro Boha, jako by již věřil.

Ježíš mu říká:

— Už jsi ho viděl. Je to ten, který s tebou mluví.

Mladík, ohromený, ale rozradostněný, odpovídá:

— Věřím, Pane! (Jan 9,38)

Pak padne na kolena k jeho nohám.

Poté, co v Ježíšovi rozpozná výjimečného člověka a co o něm svědčí před sanhedrinem, že mu připadá jako prorok, teď objevuje, že je původcem života a hoden uctívání.

Pohled farizeů překypuje hněvem, když mladého muže vidí na kolenou před Ježíšem. Ten říká: „Přišel jsem na tento svět kvůli soudu, aby slepí viděli a vidoucí oslepli“ (Jan 9,39). Prohlašuje, že je zde něco mnohem hroživějšího než neschopnost vidět náš okolní hmotný svět – duchovní slepota.

Farizeové se bouří proti myšlence, že by byli duchovně slepí od narození, že zdědili nakažení smrtelným virem, za který nejsou zodpovědní, ale který si pěstovali, a že potřebují, aby jim byly otevřeny jejich duchovní oči. Jejich zaslepení je zcela očividné, pokud jde o to, kdo je Bůh, koho poslal, co od nás očekává nebo co bychom měli my očekávat od něj.

Je mnohem těžší vyléčit slepotu farizeů než dětský trachom. Protože nikdo není tak slepý jako ten, který věří, že vidí, aniž by opustil svoji temnotu. Mladý muž se loučí s Ježíšem zářící štěstím, protože jeho slepota, jak fyzická, tak duchovní, byla uzdravena. Jeho život už nikdy nebude stejný. Farizeové na ně vrhají pohledy plné nenávisti. Ježíš se na mladíka dívá s radostí a na farizee s lítostí, protože cítí, že jejich slepota setrvává. Co více by mohl Ježíš udělat, aby otevřel oči jejich duše?

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

To podstatné je, že Boží skutky se dějí ve prospěch těch, co trpí. ... A Bůh očekává, že bude pomáhat, povzbuzovat, uzdravovat.

Poslání Ježíše spočívá v zapojení člověka do božské sféry. Zlo a jeho původ nemají na lidské úrovni vysvětlení, protože mají vesmírný rozměr, který může objasnit pouze Bůh.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ *„Při pohledu na zlo Kristus plakal. Dovoďte, aby jeho něha zaplavila vaše srdce. Praktikujte sebezapření, abyste měli prostředky, jak ulevit od trápení Božím dětem.“*

(Ellen G. Whiteová, Nuestra elevada vocación [Naše vznešené poslání], s. 200)

OTÁZKY

1. Uvažuj nad následujícími větami:
„Rabbi, kdo zhřešil: on, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“
Slepý „zjišťuje, že spíše než soucit vzbuzuje jeho slepota v druhých odsouzení“.
V tehdejší době bylo běžné věřit, že Bůh nás v životě trestá za naše hříchy nebo za hříchy našich rodičů. Jak je dnes ve tvém sboru chápán vztah mezi utrpením a osobní zodpovědností? Jaké pocity to může přinášet člověku, který trpí?
2. Ježíš dává učedníkům praktickou lekci, aby jim odpověděl na otázku, která jim ležela v hlavách. Jaký by měl být náš přístup k utrpení (jak osobnímu, tak církve) podle Ježíšova příkladu?
3. Proč se někteří lidé uprostřed utrpení k Bohu přibližují, zatímco jiní se od něj vzdalují?
4. Které věty z textu ti pomáhají vypořádat se s otázkami ohledně zla a utrpení?
5. Co si myslíš o přístupu farizeů, když se dozvěděli o zázraku? Jak můžeme zabránit tomu, aby se stalo něco podobného v našich sborech? A v tobě samém?

OSOBNÍ VÝZVA

V našem okolí potkáváme mnoho lidí, kteří trpí. Věnuj čas tomu, abys pomohl nějakému člověku, který trpí: ve své rodině, sboru nebo společnosti.

Co třeba stát se na nějaký čas dobrovolníkem, abys pomáhal ostatním? Podívej se ve svém městě po nějaké organizaci nebo věnuj jeden rok svého života a staň se dobrovolníkem v kterémkoli místě, jež nabízí například:

Adventist Volunteer Service: www.adventistvolunteers.org

ADRA: <https://www.adra.cz/dobrovolnictvi>

JDI DO HLOUBKY

- Jan 9
- Roberto Badenas, *Jak čelit utrpení: odvaha a naděje ve světě plném problémů*, Advent-Orion, Praha 2016.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 10. kapitola „La mirada“ [Pohled], s. 129–144.
- Texty Exodus 20,5 a 34,6–7 se vykládaly tak, že Bůh trestá naše potomky za naše hříchy, přitom ve skutečnosti tyto texty pouze upozorňují na to, že naše činy mohou mít dopad na nevinné lidi. Viz J. W. Hayford, *John: Living Beyond the Ordinary (Spirit-Filled Life Study Guide Series)*, USA: Thomas Nelson, 2010.
- William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of John [Evangelium podle Jana]*, Volume 2, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 42–60.
- Farizeové byli nejvlivnější skupinou tehdejší společnosti. Předpokládá se, že v té době bylo přibližně 6 000 farizeů na skupinu přibližně 25 000 obyvatel. (Joachim Jeremias, *Jerusalem in the Time of Jesus: An Investigation into Economic and Social Conditions during the New Testament Period*, Philadelphia: Fortress Press, 1969, s. 252)
- „Ježíš nepřišel, aby vysvětloval utrpení nebo mu zabránil. Přišel, aby ho naplnil svou přítomností.“ (Paul Claudel)
- „Jelikož jsme byli stvořeni jako svobodné bytosti, všichni riskujeme, že použijeme naši svobodu proti vlastnímu dobru nebo proti dobru ostatních. Tato svoboda je riziko pevně spjaté s Boží láskou, která je nepochopitelná a nepochopená. Bůh mohl stvořit roboty naprogramované k poslušnosti, neschopné konat zlo, ale tyto bytosti zbavené svobody by také nebyly schopny milovat Boha samy o sobě. Protože milovat je možné pouze ve svobodě.“ (Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, s. 137)

AKTIVITY

Aktivita 1. Co vidíš, když nevidíš?

Pomůcky: 5–6 rozdílných předmětů, 1 šátek na oči (na skupinu)

Popis aktivity: Zavažte oči jednomu dobrovolníkovi ze skupiny a předejte mu některé předměty. Osoba se zavázanýma očima má za úkol popsat vlastnosti, které vnímá zbylými smysly. Které aspekty nepopsala?

Aplikace: Jsou věci, které nedokážeš vnímat, pokud nemáš oči opravdu otevřené. Co nám může přinést tato aktivita v duchovní rovině? Proste Boha, aby otevřel vaše duchovní oči, abyste mohli vnímat jeho přítomnost ve vašem životě.

Aktivita 2. Trpím kvůli...

Pomůcky: žádné

Popis aktivity: Přišel čas na scénky! Ať jeden nebo dva lidé ze skupinky popíšíou nějakou fiktivní situaci, kvůli které trpí (onemocnění, úmrtí milovaného člověka, nehoda...). Co byste mu řekli? Jak byste se mohli jako křesťané zachovat, abyste mu pomohli, povzbudili ho a uzdravili?

Aplikace: Věnujte čas modlitbě: proste Boha o láskyplné oči a milující srdce, abyste mohli pomáhat těm, co trpí.

Aktivita 3. Slepota je univerzální stav

Pomůcky: 1 list papíru, 1 tužka/propiska

Popis aktivity: Ve skutečnosti jsme všichni slepí. Přemýšlej ve skupině o věcech, aktivitách nebo zvycích, které ti zabraňují vidět dále, tak jak Bůh chce, abys viděl. Udělejte seznam a navrhnete praktická řešení.

Aplikace: Vezmi seznam, který jste ve skupince sepsali, a mluv o něm s Bohem v modlitbě. Pros ho, aby ti pomohl uskutečňovat v praxi navržená řešení.

OSVOBOZENÍ _____ 5.

LUKÁŠ 13,10–14 (B21) *„V sobotu pak učil v jedné synagoze. A hle, byla tam žena postižená už osmnáct let duchem nemoci; byla sehnutá... Když ji Ježíš uviděl, zavolal ji k sobě. ‚Ženo, tvá nemoc je pryč,‘ řekl jí. Vložil na ni ruce, a ona se hned narovnal. Představeného synagogy však rozhořčilo, že Ježíš uzdravoval v sobotní den...“*

ZÁKLADNÍ TEXT: LUKÁŠ 13,10–17

V sobotu časně ráno spěchají věřící do synagogy. Mezi nimi jde jedna sehnutá žena a dívá se do země. Říká se o ní, že má „ducha nemoci“. Je to už osmnáct let, co chodí se sehnutými zády. Jaká je příčina? Nehoda v dětství, revmatická nemoc nebo zlý duch? To se neví, ale její záda vypadají jako zlomená a žena chodí shrbená. Říká se, že chodí, jako kdyby ji k zemi přišlápl démon. Lidé se od ní odtahují, aniž by jí věnovali pohled, hlavně aby se jich nijak nedotklo to kouzlo, které ji mučí. Ona ví, že nikdo si nepřeje vidat ji v synagoze. Už jí to mnohokrát řekli. Ženy navíc nejsou povinny chodit do synagogy ani do chrámu. A ty, co jsou prokleté, o to méně. Ví to, ale přesto každou sobotu přichází do synagogy, aby se modlila, studovala Písmo – a aspoň na chvíli se schovala před světem.

Přichází, protože jí dělá dobře naslouchat Písmu, protože se potřebuje cítit blízko Bohu, i když musí snést bolest a zuřivé pohledy. Schovává se v koutě, sama se sebou, všemi ignorovaná.

Je to už několik let, co ztratila své postavení respektované ženy, už několik let je všemi opomíjená, žije uzavřená ve svém malém světě, jako kdyby byla neviditelná. Jedno staré přísloví říká: „Pokud se chceš stát neviditelným, staň se žebrákem.“ Je tomu tak i v jejím případě – na ulicích, v synagoze – lidé ji míjejí, aniž by ji viděli. Je nikým ve všech ohledech.

V každé synagoze je prostor pro muže oddělený od omezeného prostoru pro ženy, kde přebývá i ona. Někdy se tam také uchylují ženy se svými dětmi, aby nerozptylovaly muže. Vidět ženu v synagoze je něco neobvyklého. Ale ať už je tam sama, nebo s jinými ženami, je tam. Nepočítá se do *minjanu*, aby bohoslužba mohla začít; tam, kde sedí, není nikdo, protože ona není nikým.

Jak jen může, sleduje bohoslužbu ze svého místa v koutě, vstává, aby se připojila ke zpěvům a modlitbám. Zraňuje ji modlitba, která říká: „Chválím tě, Pane, stvořiteli nebe i země, že jsi mne učinil židem, a ne pohanem, inteligentním, a ne hloupým,

mužem, a ne ženou.⁹⁹ Ona by raději řekla: „Chválím tě, Pane, za to, že jsi mne učinil takovou, jakou jsi chtěl...“ A ptá se, zda to byl Bůh, kdo zdeformoval její záda, zda to byl dábel nebo zda je na vině ona sama.

Již od pradávna jsou modlitební místa v synagogách orientována směrem k Jeruzalému. Nad *bima* a u zdi, která je orientovaná směrem k chrámu, mají všichni na očích *aron ha-kodeš* neboli svatou schránku, ve které se uchovávají *Sefer Tora*, svitky zákona. Před touto schránkou se nachází kazatelna, na niž kázající pokládá s nejvyšší opatrností těžký svitek svatých Písem, aby mohl přejít k jeho předčítání a následnému výkladu.

Žena sleduje slova nového učitele. Představený synagogy pozval Ježíše, aby přečetl a vyložil text pro daný den, a on toto pozvání jako obvykle přijal. Je na stupínku, na hlavě má *talit* neboli modlitební plášť a velmi opatrně odmotává svatý pergamen. Jeho slova vrhají nové světlo na stará božská zjevení. Tvrdí se, že jednoho dne nad texty proroků, které ohlašují Mesiáše (Lukáš 4,16–21), prohlásil:

— Dnes se toto Písmo naplnilo, když jste je slyšeli.

Žena fascinovaně naslouchá, co tento nový rabbi, tak odlišný od vykladačů Písma, říká.

Ježíš vždycky utěšuje chudé, nemocné, zmrzačené, lidi, kteří jsou zcela odkázáni na druhé, odmítnuté cizince, opuštěné děti, sirotky a opovrhované ženy. Prohlašuje, že Bůh nás touží vidět šťastné, ale že lidé naplnili tuto zemi neštěstím a nepřízní, zvláště pro ty, co jsou „nikdo“ jako ona. Velmi brzy si tato žena všimne, že se na ni Ježíš dívá. Pocit, že před jeho pohledem plným lásky nezůstala nepovšimnuta, jí otřese. Ačkoli ji nikdo nechce vidět, on ji vidí.

Jeho pohled je soucitný, jako kdyby v její tváři dokázal vyčíst každé zasténání jejího srdce.

Ježíš pozoruje tuto sehnutou ženu, která přichází shrbená do synagogy. Co ji přimělo přijít? Utíká od kruté společnosti a hledá soucitného Boha. A když někdo hledá Boha, Ježíš mu jde naproti, aby se s ním setkal. Učitel čte ve tvářích těch, co jsou sehnuti bolestí, lítostí. Vidí, že někteří jsou poražení, „zkroucení“, nic jim nevychází. Jsou v rozpacích, bez chuti a energie; každý se svým vlastním hrbem, bez možnosti zvednout hlavu. Tehdy učitel udělá něco neslychaného.

Přeruší obřad, podívá se na sehnutou ženu a zavolá ji. Požádá ji, aby přišla na stupínek; protože pro něj je „někdo“, ne „nikdo“! Žádá po ní projev odvahy, ať se odváží být sama sebou bez ohledu na ostatní. Žena se chvěje, ale přitahována jako magnetem se zvedne a vydá se směrem k místu, na které ji volá. Sama sebe se ptá proč.

— Proč mne nechává projít skrz prostor určený mužům a vyjít na stupínek, aby mě všichni viděli? Mohl by mne uzdravit na dálku.

Zatímco se přibližuje, Ježíš jí říká:

— Ženo, tvá nemoc je pryč.

Žena trpí mnohem vážnější „nemocí“ než nějakým pouhým neduhem. Toto uzdra-

9 Viz <https://www.myjewishlearning.com/article/three-blessings/>

vení je jediné, při kterém Ježíš mluví o zproštění či osvobození. Touží ji vidět svobodnou – nesehnutou a nevyčleněnou na okraji, nejen pouze uzdravenou. Chce, aby byla osvobozena od diskriminace a komplexů. Ježíš ví, že ten, kdo není svým pánem, nemůže být nikdy svobodný. A tak jí říká:

— Předě mnou a před Bohem jsi svobodná.

Se znovu nabytou důstojností žena zůstává na stupínku a Ježíš, uprostřed vyčkávajícího ticha, na ni vkládá ruce jako při obřadu posvěcení. V sále se ozývá neklidný šepot těch, kteří jsou přesvědčeni, že pouze někteří výjimečně chvályhodní muži jsou hodni takového privilegia. Ale Ježíš vkládá své ruce na tuto ženu bez váhání, protože ví, že my, všechny lidské bytosti, potřebujeme Boží požehnání a že všichni potřebujeme mnohem více lásky, než si zasloužíme. My všichni jsme stejnou měrou nehodni jeho obejmutí a lásky a všichni stejnou měrou potřebujeme jeho milost.¹⁰

Pod rukama učitele ona záda, kterých se roky nikdo nedotkl ze strachu z nakažení nebo z prokletí, přijímají dotek od Mistra, který je napřimuje. Učitel se dotýká zad ženy, aby je napřimil a zvedl její vlastní sebehodnotu, ale také se záměrem pozvednout její hodnotu v očích společnosti. A přímo na tom místě, před celým shromážděním, začne žena oslavovat Boha. Právě kvůli tomu – místo aby ji uzdravil kterýkoli jiný den a na kterémkoli jiném místě – to Ježíš činí v synagoze, v sobotu, uprostřed bohoslužby.

Mnozí z přítomných, ohromeni božským zázrakem, začnou tleskat a jásají. Ale ne všem se líbí to, co se přihodilo. Představený synagogy, který řídí bohoslužbu, který je laik, a ne kněz, a který pozval Ježíše, aby kázal, toho teď lituje. Je rozhořčený tím, co se právě stalo. Neodvažuje se obrátit na Ježíše, a tak se obrací na přítomný zástup a domlouvá jim:

— Týden má šest dní, kdy se má pracovat. Budte uzdravováni v těchto dnech, ne v sobotu. Hledejte uzdravení mimo toto místo a v jiný den. Do synagogy se přichází naslouchat a ztížit se.

Tento žid věří, že sobota není dnem, kdy se má člověk těšit z osvobození, nýbrž dnem, kdy se má dělat to, co se vždy dělá. V sobotu se má trpět pro Boha, ne se radovat z prospěchu jeho dětí. Podle jeho názoru Ježíš dělá v sobotu a v synagoze něco, co by dělat neměl: uzdravuje ženu, kterou podle něj Bůh „potrestal“, nechává vystoupit na stupínek někoho, kdo tam nemá co dělat, a vkládá ruce na někoho, kdo toho není hoden.

Ježíše pobuřuje tento muž a podobní svatě pobožní, nábožní lidé, kteří provozují duchovní exhibicionismus a nedovolí, aby byly uplatňovány takové skutky jako odpuštění hříšníkům, spravedlnost pro všechny, rovná práva, osvobození od předsudků, respektování odlišností nebo přijetí osobního povolání.

Ježíš odpovídá:

¹⁰ Důstojnost lidské bytosti nespočívá v tom, co může vykonat, ale v tom, čím je „skrze stvoření“. My jako lidské bytosti nepotřebujeme získat právo, aby s námi bylo jednáno jako s „podobnými Bohu“. Naše důstojnost je podstatou našeho bytí, pochází z faktu, že jsme byli stvořeni Bohem jako muž a žena k jeho obrazu. (John Wyatt, *Asuntos de vida o muerte*, Barcelona: Andamia, 2007, s. 80, cit. v Emmanuel Buch, *Ética bíblica. Fundamentos de la moral cristiana*, Valls: Noufront, 2010, s. 159.

— Pokrytče! Neodvazuje snad každý z vás v sobotu svého vola nebo osla od žlabu a nevodí ho napájet? A tato dcera Abrahamova, kterou satan držel svázanou už osmnáct let, nesměla být v sobotu rozvázána ze svého pouta?

Učitel má velmi vznešenou představu o sobotě a o ženě, o tom, co je v tento den správné a co si Bůh pro muže a ženy přeje. Sobota je ukázkou vykoupeného světa, který Bůh touží znovu nastolit.¹¹ Podle Ježíše je sobota osvobozením v pravém slova smyslu.

Učitel hluboce respektuje důstojnost každé lidské bytosti a přeje si pro všechny, muže či ženy, mladé či staré, aby žili svobodně, vzpřímeně a sloužili mu. Proto Ježíš povolává své učedníky a následovníky, aby byli pažemi, které podpírají, a rukama, které žehnají.

Všechny děti Abrahamovy jsou vyzvány, aby se osvobodily od toho, co je táhne k zemi a nedovolí jim vidět nebe; jsou pozvány k tomu, aby na ně Ježíš vložil své ruce, aby je proměnil; k tomu, aby se nechaly Ježíšem odpoutat od všeho, co je svazuje (předsudky, sobectví, závislosti, povýšenosti), a otevřely dveře do nového života.

On chce, aby všichni, kteří stejně jako ta žena hledají Boží pomoc, byli vzpřímení, stáli pevně s hlavou vztyčenou a sloužili Bohu a bližním. Pokračuje ve svém poslání proměňovat životy, řešit problémy, narovnávat pokřivené: manželské konflikty, osobní těžkosti a problémy, duchovní krize... Tehdy i dnes nám božský učitel říká: „Pojďte ke mně, všichni upracovaní a obtěžkaní, a já vám dám odpočinout“ (Matouš 11,28). Boží vůle je uznat hodnotu všech lidských bytostí. Ten, který nás stvořil ke svému obrazu a do své podoby, vidí, jak je jeho vůle přestupována, když je někdo vyčleňován pro své pohlaví, rasu, nemoc či sociální status.

Ježíš očekává, že mezi jeho následovníky budou dobré vztahy, že budeme společenstvím lásky složeným z lidí odlišných +tisíce způsoby, kteří jsou schopni nabídnout světu vzor společenství, jež překoná jakoukoli odlišnost. To by mělo být znakem jejich identity (Jan 13,35).

Všichni přítomní, kteří byli druhými považováni za méněcenné, vycházejí ze synagogy s prožitkem opravdového spojení s Bohem. S vědomím, že Boží láska je schopna je na místě proměnit stejně jako onu ženu, která přišla zkroucená a nyní prochází mezi muži, zářící, důstojná, štíhlá a půvabná, vstříc svému novému životu. Přestala být nikým. A ze své nové vzpřímené pozice se dokonce cítí být blíž nebi.

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Ježíš ví, že ten, kdo není svým pánem, nemůže být nikdy svobodný.

Učitel má velmi vznešenou představu o sobotě a o ženě, o tom, co je v tento den správné a co si Bůh pro muže a ženy přeje.

¹¹ „Podstatou nové země, která má přijít, je věčná sobota. A v tomto období každý týden je sedmý den obrazem věčnosti.“ Abraham Heschel, cit. v Robert Aron, *Los años oscuros de Jesús*, Bilbao: Ediciones EGA, 1992, s. 75.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ „*Falešná náboženství vedou své stoupence k tomu, že přehlížejí potřeby, utrpení a práva lidí kolem sebe. Evangelium staví člověka velmi vysoko, stále má na paměti, že byl vykoupen Kristovou krví, a proto učí citlivému přístupu ke všem potřebným a trpícím.*“ (Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, s. 179–180)

OTÁZKY

1. V textu, který jsme četli, přichází žena do synagogy navzdory tomu, že se tam necítí vítaná. Proč myslíš, že se stále účastnila bohoslužeb i po tolika letech utrpení? Co ti přinesla její zkušenost nedokonalé ženy ohledně chození do sboru?
2. Co upoutalo tvoji pozornost ve vyprávění Badenase o setkání sehnuté ženy s Ježíšem? Vyber větu, která tě nejvíce oslovila, a pověz o tom ostatním.
3. Představený synagogy se hněvá, protože Ježíš ženu uzdravil v sobotu (Lukáš 13,14). Co je podle Ježíšovy reakce přípustné dělat v sobotu? Co pro tebe sobota znamená? Podívej se do Matouše 12,1–8; Marka 3,1–6; Izajáše 58,13.
4. Porovnej, jak se smýšlelo o ženě v dané době, což se odráží v modlitbě: „Chválím tě, Pane ... že jsi mne učinil ... mužem, a ne ženou“, s tím, co Ježíš vykonal – uzdravil a vložil své ruce na ženu na veřejnosti: „Učitel má velmi vznešenou představu o sobotě a o ženě ... hluboce respektuje důstojnost každé lidské bytosti a přeje si pro všechny, muže či ženy, mladé či staré, aby žili svobodně, vzpřímeně a sloužili mu.“ Přečti si Galatským 3,28. K jakým závěrům ohledně důležitosti ženy jsi došel z Ježíšova jednání?
5. Jan 13,35 říká, že lidé poznají, že jsme Ježíšovi učedníci, protože milujeme jedni druhé. Co z toho vyplývá o našem jednání k druhým bez ohledu na jejich pohlaví, rasu, sociální status...? Jakým způsobem se můžeš ty a tvůj sbor zlepšit v tom, jak druhé milujete?

OSOBNÍ VÝZVA

Zamysli se nad tím, jak jednáš s lidmi, kteří jsou od tebe odlišní nebo mají jiné názory než ty. Odráží se ve tvém vztahu k nim myšlenka textu v Janovi 13,35? Pros upřímně tento týden Boha o to, aby proměnil tvoje srdce, abys mohl odrážet jeho lásku ve svém jednání s ostatními bez ohledu na sympatie, pohlaví či sociální status. Přemýšlej nad praktickými způsoby, jak dát ostatním najevo, že je bezpodmínečně miluješ.

JDI DO HLOUBKY

- Lukáš 13,10–17
- Marek 3,1–6
- Numeri 6,1–8. Jak muži, tak ženy mohly skládat nazírký slib.
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2007, 29. kapitola „Sobota“, s. 176–181.

- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Editorial Safeliz, 2017, 11. kapitola „La liberación“ [Osvobození], s. 145–158.
- Kdo se nikdy necítil méněcenný, poníženy, sehnutý či zlomený někým nebo nějakou bolestivou situací? Kdo nikdy neměl pocit, že je ve své naprostě nepravděpodobné situaci utopený, uvězněný? Jsou lidé, kteří toto prožívají každý den. Někteří celý život. Básník Eduardo Galeano nazývá tyto lidi slovem „Nikdo“ v jedné básni, která nese stejné jméno: *Blechy sní o tom, že si koupí psa / i lidé, co jsou „nikdo“, sní, že vyjdou z chudoby, / že jednoho kouzelného dne jim najednou bude přšet z nebe štěstí, / že ten déšť štěstí bude přímo liják; / ale štěstí nepršelo včera, ani dnes, ani zítra, nikdy, / neprší ani v mrholení, co padá z nebe, / i když ho sebevíc vyzývají a přestože je studí na rukou, / ať už vstávají pravou nohou nebo začínají nový rok změnou koštěte. / „Nikdo“: děti nikoho, páni ničeho. / „Nikdo“: ti žádní, přehlížení, [...] / Ti, co nejsou, i kdyby sebevíc byli. / Ti, co nemluví jazyky, ale dialekty. / Ti, co nevyznávají náboženství, ale pověry. / Ti, co netvoří umění, ale rukodělné výrobky. / Ti, co nevytváří kulturu, ale folklór. / Ti, co nejsou lidskými bytostmi, nýbrž lidskými zdroji. / Ti, co nemají tvář, ale ruce. / Ti, co nemají jméno, ale číslo. / Ti, co se neobjevují na stránkách dějepisu světa, nýbrž v černé kronice místního plátku. / „Nikdo“, ti, co mají menší cenu než kulka, která zabíjí.*
- Text (Lukáš 13,13) používá stejný pojem a stejnou formulaci „vložit na ni ruce“ (*epétheken – epitithemi*), která se v Bibli objevuje pro gesto nazývané „vkládání (*epithesis*) rukou“ – jedná se o akt požehnání, a dokonce také posvěcení (Skutky 8,18; 1. list Timoteovi 4,14; 2. list Timoteovi 1,6; Židům 6,2). Toto gesto vkládání rukou vyjadřuje touhu vyprosít pro někoho požehnání.

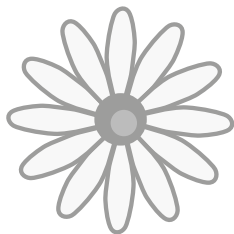
AKTIVITY

Aktivita 1. Kopretina

Pomůcky: 1 tužka/propiska na osobu, jeden obrázek kopretiny na osobu

Popis aktivity: Všichni jsme už určitě někdy hráli onu známou hru „má mě rád, nemá mě rád...“, zatímco jsme po jednom odtrhávali okvětní lístky kopretiny. Podobným způsobem jsme také mnohokrát diskutovali nad sobotou a říkali si: „to se může, to se nemůže“. Je zajímavé, že se obvykle mnohem více soustředíme na to, co „se nemůže“, než na to, co „se může“ dělat během dne odpočinku.

Namaluj si na volný list na konci sešitu kopretinu a na její okvětní lístky napiš, co se podle tebe může dělat v sobotu, aby se tak stala **dnem výjimečným a dnem spojení s Bohem**. Vzájemně si pak povězte své odpovědi.

Aktivita 2. Hra se jmény

Pomůcky: 1 list papíru na osobu, 1 tužka/propiska na osobu, 1 prázdná krabice

Popis aktivity:

- Rozdělte si mezi sebou papíry a tužky.
- Každý účastník má za úkol napsat na papír své jméno a příjmení „pozpátku“ – tedy tak, že začne posledním písmenem svého příjmení a skončí počátečním písmenem křestního jména. Například: MARIE NOVÁKOVÁ napíše ÁVOKÁVON EIRAM.
- Přehněte papíry a vložte je do krabice.
- Každý si jeden po druhém z krabice vytáhne a nahlas přečte jméno psané pozpátku, tak jak je na papíru napsané.
- Cílem hry je uhádnout správná jména osob s co nejnižším možným počtem přečtení.

Aplikace: Všichni máme rádi, když nás lidé znají jménem. Je velmi uspokojující zjistit, že naši kamarádi nás dokážou identifikovat našim pravým jménem i po přečtení našeho jména pozpátku nebo v popletené podobě.

Bůh má pro nás v Bibli velmi hezký slib, že až ho znovu uvidíme, dá každému z nás nové jméno (Zjevení 2,17). Tento slib nás jako jednotlivce činí jedinečnými a připomíná nám, že náš Otec o nás pečuje osobně a úplně.

Věnuj několik chvil tomu, abys Bohu poděkoval za všechny sliby, které ti dal. Představ si, jaký asi bude onen okamžik, kdy tě poprvé zavolá tvým pravým jménem.

Aktivita 3. Sušenková výzva

Pomůcky: 1 balíček sušenek (1 sušenka na osobu)

Popis aktivity:

- Vezměte si každý jednu sušenku.
- Položte si sušenku na vlastní čelo.
- Pokuste se sníst sušenku, aniž byste použili ruce. K posouvání sušenky můžete využít pouze pohyby obličejů. (Na příklad této techniky se můžete podívat na následujícím odkazu: https://www.youtube.com/watch?v=Ror_mgs5-CQ)

Aplikace: I tak jednoduchá činnost, jako je snědení sušenky, se může proměnit v zarputilý boj a hrdinský kousek, pokud nemůžeme počítat se všemi našimi schopnostmi, abychom toho dosáhli. Stejně tak, když musíme čelit různým situacím našeho života a necítíme se při tom úplně, prožíváme frustraci a bolest. Proto když Ježíš navrhuje, že nám dá svobodu, smíme předpokládat, že nám dá život v plnosti a sebeuskutečnění.

Věnuj chvíli modlitbě a pověz Bohu o svých plánech a projektech, na kterých pracuješ a ve kterých by se ti líbilo uplatnit 100 % svých schopností.

BOUŘE

6.

MATOUŠ 14,24–25 (B21) „*Loď už byla daleko od břehu, zmítána vlnami, protože vítr vál proti ní. Krátce před svítáním se k nim Ježíš vydal pěšky po hladině.*“

ZÁKLADNÍ TEXT: MATOUŠ 14,22–33

Stmívání zabarvuje večerní oblohu do znepokojivých odstínů. Všechno předpovídá bouřku. Obvyklý mořský vánek, jindy umírněný a osvěžující, se proměnil v devastující vichřici. „Daleko od břehu“ [moře], říká text; ve skutečnosti byli na Genezaretském jezeře, které je 21 kilometrů dlouhé a 6 až 12 kilometrů široké.

Zatímco učedníci rovnají plachty, aby se nepotrhalý, obloha se zatáhne noční temnotou. V záři blesků a hromů se vznáší prudká bouře nad jezerem a nad křehkou loďkou, ve které plují učedníci.

Tito mladí mužové volají s úzkostí k Bohu. Jako věřící vidí působení Boha v silách přírody, které přinášejí vláhu vyprahlé zemi, stejně jako v těch silách, které působí škody. Vichřice a občasná zemětřesení nedají myslím těchto židů pokoj. Obyvatelé těchto suchopárných oblastí nemají k zalévání jinou vodu než tu, kterou jim přinesou oblaka. Je to, jako by je přírodní živly nutily pozvednout oči k nebi, jemuž vděčí za přežití. Z nebe přichází blahodárný déšť, z nebe také přichází krupobití a žhnoucí žár způsobující sucho.

Přestože učitel učí, že Bůh „dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé“ (Matouš 5,45), učedníkům je zatěžko přijmout myšlenku nestranného a nezaujatého Stvořitele. *Adonai cevaot* je moudrý a mocný Bůh, který má své důvody pro to, aby nezabránil blesku, aby udeřil do stěžně, dokonce aby neodvrátil ztroskotání. Jestliže neochraňuje své vyvolené od těchto pohrom, je to proto, že tato neštěstí patří do Božího plánu, v jehož existenci věří celou svou duší.

Ježíš chce, aby se naučili číst ve světě, který trpí. Líbilo by se nám nemít žádné problémy jako důsledek toho, že jsme věřící, ale bouře postihují také Boží děti, protože Pán nedělá mezi lidmi rozdíly.

Učitel zůstal na břehu, aby se rozloučil se zástupem lidí. Jeho učedníci mají růst mimo dosah jeho ochraňující přítomnosti. Také on potřebuje strávit nějaký čas v klidu, potřebuje ticho, aby mohl přemýšlet, modlit se, setkat se s Bohem a se sebou samým. A tak se rozhodl zůstat sám, zatímco učedníci přeplují jezero k druhému břehu.

Nedávná smrt Jana Křtitele učitele velmi zasáhla. Nejasně, možná poprvé, před sebou vidí záblesky osudu, který ho čeká. Předcházející poslání proroka skončilo tak statečně z jeho strany, a tak krutě ze strany jeho vrahů – jeho hlava byla státa kvůli vrtošivému králi a jedné kurtizáně. Ježíš myslí na odvahu, kterou on a jeho učedníci budou potřebovat, aby naplnili své poslání v tak nebezpečném prostředí. Brzy, jakmile on dokončí svůj úkol, budou muset realizovat svou úlohu: vybudovat, člověk za člověkem, nový Boží lid. Zatímco učedníci veslují po jezeře v chatrné loďce, Ježíš myslí na to, jak křehká je tato skupina následovníků v nezměrnosti světa. Brzy budou muset kormidlovat své lodě mezi skrytými nástrahami „útesů“, vyhýbat se bouřím života a přejít bez úhony skrz mlhy a vichřice. Moře, se svými bouřkami a chvilkami bezvětrí, s přílivy a odlivy, je připodobněním existence našich vlastních osobních konfliktů a vztahů. Stejně tak tato křehká bárka, zmítaná sem a tam, plující proti větru a příboji vln téměř na hranici ztroskotání, je obrazem o našem životě. Osobní a rodinné bouře, pracovní vichřice, duchovní mlhy a zmatky. S loďkami tak křehkými, jako jsou ty naše, není jednoduché ovládat kormidlo, vyjít ze všeho bez úhony a dorazit do dobrého přístavu.

Rozmnožení chleba a ryb, které se právě událo, mu připomíná zázrak many v počátcích Izraele. Odehrálo se to mezi dvěma přejitími: přechodem Rudého moře, který označuje vyjít z Egypta, a přechodem přes řeku Jordán, který značí vejít do země Kanaán. Obě tyto události byly pro židy jako křest. Moře a řeka jsou překážkami, ale zároveň i kroky mezi životem a smrtí. Jak lépe symbolizovat odloučení se od své minulosti a začátek nové budoucnosti než skrze cestu mořem a podruhé řekou? My lidé potřebujeme prožít něco, co zůstane zapsáno v paměti. Proto učitel převzal křest jako ten první, úvodní krok – jako způsob jak vejít a stát se součástí jeho lidu, jako symbol nového narození. Přejít skrz vody zkoušek se může opakovat v průběhu celého života věřícího.

Bouřka, která se snáší na loď, Ježíše zneklidňuje. Za dobrého počasí by se mohl přejet na druhý břeh přibližně za tři hodiny. Tentokrát jsou ale učedníci zmítáni a vláčeni do středu jezera, aniž by si mohli odpočinout; už je to čtvrtá hlídka (mezi třetí a šestou hodinou ranní). Jako ostřílení rybáři udělali všechno, co mohli a co uměli, aby se bouře vyhnuli, ale teď už jsou vyčerpaní a na pokraji zoufalství. Cítí se opuštění, osamocení, ztraceni a volají k Bohu, který se zdá nepřítomný.

Ježíš je neztrácí z dohledu. Modlitba ho neizoluje od skutečnosti. Ze břehu sleduje neštěstí svých přátel, kteří bojují uprostřed temnoty.

Stejně tak, jako otec bdí a stará se o svou rodinu, ocitne-li se v nebezpečí, Ježíš bdí nad těmi svými. Jeho touha jim pomoci je tak silná, že při hrozném čtvrté noční hlídce, kdy temnota je největší, se přihodí něco zázračného: s pomocí Boha se tělo Ježíše osvobodí od zákonů gravitace, zvedne se a on se vydá po rozbouřených vodách a kráčí vstříc setkání s lodí učedníků.

Když už jsou učedníci přesvědčeni, že bouři podlehnou, záře blesků jim umožní vidět záhadnou postavu, která se k nim po vlnách blíží. Nerozpoznají Ježíše a myslí si, že to je přízrak... Hružou jim tuhne krev v žilách. Upustí vesla a loď je tak vydána napospas živlům.

Jen málo emocí je silnějších než strach. Když nás ovládne panika, zůstaneme paralyzováni. Strach z nadpřirozeného učedníky vyleká a jejich oči jsou stále upřeny na bytost, která se k nim blíží. Z paniky se jim z hrdla derou výkřiky hrůzy, ale Ježíš jim svým mocným hlasem říká:

— Vzchopte se, to jsem já! Nebojte se. (Matouš 14,27)

Učedníci nemohou uvěřit tomu, co vidí a slyší: učitel, o kterém si mysleli, že je nepřítomný, je přímo před nimi.

Petr, bez sebe radostí, ho prosí:

— Pane, jestli jsi to ty, přikáž, ať k tobě přijdu po vodě. (Matouš 14, 28)

Ježíš mu říká:

— Pojd'!

Petr váhavým krokem a s pohledem upřeným na Mistra kráčí po vodě. Kousek po kousku, unesený emocemi a pocitem marnivosti, se otáčí ke svým ohromeným společníkům. Vlny se postaví mezi Petra a Mistra a on vmžiku ztrácí Ježíše z dohledu, začíná se topit a zoufale volá:

— Pane, zachraň mě!

Je to krátká, ale upřímná modlitba, která vyvěrá ze srdce. Božská láska na ni reaguje skutkem. Učitel natáhne ruku k tonoucímu a vytahuje ho na hladinu, zatímco mu říká:

— Proč jsi pochyboval, malověrný? (Matouš 14,31)

Aniž by se pustil ruky učitele, Petr se vrací na loď a zůstává zticha, zahanbený a zkřehlý zimou. Jeho slabost ho téměř stála život. Potvrdil si, že když člověk ztratí Ježíše z očí, může to pro něj znamenat konec.

Petrova chyba nespočívá v tom, že měl strach, protože strach je nevyhnutelný, nýbrž v tom, že zapomněl, že s tak malou vírou a v tak vážné situaci ho nebezpečí činí velmi zranitelným. Jeho chybou bylo, že ztratil Ježíše z očí, díval se jiným směrem ve chvíli, kdy jeho přežití záleželo na jeho spojení s Mistrem. Petrovou závažnou chybou bylo myslet si, že může stále neomezeně kráčet dále bez božské pomoci, jen se svými vlastními prostředky a silami.

Petrova zkušenost osvětluje naše vlastní životy: ponechán sám sobě se utopím. Moře života končí vždy smrtí. Potřebuji se pevně držet Kristovy paže, která mě pozvedá, navrácí mě zpátky na loď a přivádí mě ke břehu. Láska učitele je mnohem silnější než vichry nenávisi, uragány vášně, než záplavy sobectví a egoismu, vysoké vlny pýchy a než falešný klid lhostejnosti.

Ježíš zavolá na vítr, který se utiší, a na vlny, které se zklidní. Mraky jsou rozehnány a všichni konečně v pokoji připlouvají do svého cíle, zdraví a záchránění.

Nad jezerem se rodí nový den, stejně jako vychází nový den nad každým z těch, kdo se rozhodli brázdit mořem existence ve společnosti Krista.

Ježíš upozorňuje:

— Dokud trvá tento život, budete muset procházet různými bouřemi, ale nebojte se. Jsem s vámi uprostřed bouřky: ne proto, abyste se jí vyhnutí, ale proto, abych vám dodal víru a odvahu, abyste ji překonali. Jsem s vámi na lodi, ale ne proto, abych vesloval na vašem místě. Jsem s vámi v tom, čím procházíte, ne abych vás

uchránil před ztroskotáním, ale abych vám to pomohl překonat a přinesl vám do duše pokoj. Abych vás ujistil, že loď dopluje ke břehu, možná bez části nákladu, možná dokonce bez stěžně či bez plachet, ale bez toho, že by ztratila kohokoli, kdo cestuje se mnou. Když se bouře přiblíží a bude vás ohrožovat, myslíte na mne a modlete se: „Pane, zachraň mě.“

Přenechejte mi kormidlo vaší lodi a já se postarám o zbytek.

Jsem s vámi dokonce i tehdy, když si myslíte, že jsem nepřítomný nebo že spím. A nelekejte se příliš, když uprostřed bouře uvidíte, že k vám Někdo přichází. Uklidní rozbouřené vody, mraky se rozplynou a déšť ustane, chopí se kormidla a doveďe vás ke břehu zdravé a bez úhony... Ano, ten Někdo je Ježíš.

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Přestože učitel učí, že Bůh ‚dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé‘, je učedníkům zatěžko přijmout myšlenku nestranného a nezaujatého Stvořitele.

Potvrdil si, že když člověk ztratí Ježíše z očí, může to pro něj znamenat konec.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ *„Jedině když uznáme svoji slabost a upřeme zrak na Ježíše, můžeme projít životem bezpečně.“*

(Ellen G. Whiteová, Touha věků, s. 240)

OTÁZKY

1. Přemýšlej nad větou: „Jako věřící vidí působení Boha v silách přírody, které přinášejí vláhu vyprahlé zemi, stejně jako v těch silách, které působí škody.“ Děje se totéž i v současnosti? Ve kterých každodenních pozitivních aspektech můžeš vidět přítomnost Boha?
2. Proč někdy myslíme na Boha jen tehdy, když události nabírají špatný směr? Kde je Bůh, když trpíme?
3. Někteří si mohou myslet, že když jsou věřící a následují Ježíše, tak nebudou prožívat těžkosti. Proč je tato myšlenka mylná? Proč nepřítomnost problémů není synonymem toho být křesťanem?
4. Uprostřed bouře, když se Ježíš přibližuje k lodi, ho učedníci nepoznávají a považují ho za přízrak. Proč myslíš, že ho nepoznali? Jak se můžeš ujistit, že v těžkostech Ježíše poznáš a že ho neztratíš z dohledu?
5. Jak tě ovlivňuje, že Petr kráčel po vodě uprostřed bouřky jako důsledek žádosti, se kterou se obrátil na Ježíše: „Pane, jestli jsi to ty, přikáž, ať k tobě přijdu po vodě“ (Matouš 14,28)?

OSOBNÍ VÝZVA

Co pro tebe momentálně představuje bouře? Můžeš vnímat Boží přítomnost uprostřed tvé bouře? Využij tuto bouři k tomu, abys rozpoznal přítomnost Boha. Mluv s ním v modlitbě o tom, jak se cítíš: naštvaný, zklamáný, vyděšený, s důvěrou, klidný... Může to být modlitba v tichosti, řečená nahlas, s nějakým kamarádem nebo člověkem z rodiny, v průběhu toho, když cvičíš, napsaná jako báseň, skrze namalovaný obraz... Zapamatuj si některý z těchto biblických slibů: Římanům 8,38–39; Jan 17,15; Filipským 4,11–13; Filipským 4,6–7; Matouš 28,20.

JDI DO HLOUBKY

- Matouš 14,22–33; Marek 6,45–52; Jan 6,14–21
- Marek 4,35–41
- Římanům 8,38–39; Jan 17,15; Filipským 4,11–13; Filipským 4,6–7; Matouš 28,20
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2007, 40. kapitola „Noc na jezeře“, s. 237–240.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 12. kapitola „La tormenta“ [Bouře], s. 159–168.

AKTIVITY

Aktivita 1. Tahání za provázek

Pomůcky: pásky na oči (mít připravené dvě nebo tři, mohou se použít vícekrát), nepřiliš silný provázek (alespoň čtyři metry), nějakou židli nebo stoleček – jakýkoli předmět, který může být použit jako překážka

Popis aktivity: Hlavním cílem aktivity je se zavázanýma očima projít trasu plnou překážek a dojít až do cíle. Klíčem je držet se a jít podle provázku.

Zavažte oči jednomu z účastníků a do ruky mu vložte jeden konec provázku. Druhý konec provázku drží druhý z účastníků, který se nachází na opačné straně místnosti. Všichni ostatní budou překážky na trase. Ve dvojicích mohou vytvořit různé oblouky, pod kterými musí jejich „slepi“ spoluhráči projít, jiní zase mohou vytvořit obloučky či nízké schůdky, které bude nutné přelézt nebo překročit. Mohou tam být také spoluhráči, kteří se budou snažit trasu ztížit nebo se budou pokoušet zmást a dezorientovat nevidoucí. Na trasu je možné do cesty přidat různé předměty, se kterými si soutěžící bude muset poslepu poradit, s pomocí rukou (hmatu) a aniž by se pustil provázku. Hra končí, když hráč se zavázanýma očima dojde až na konec provázku, který pevně drží osoba sedící na zemi.

Trasu může projít více hráčů, pouze je pak potřeba cestu pokaždé trochu upravit,

aby to i pro další hráče byla stále výzva, nebo hned na začátku hry zavázat oči více účastníkům, aby nevěděli, kudy cesta povede.

Aplikace: Petr potřeboval pevně upřít svůj pohled na Ježíše, aby dokonce někdo takový jako on dokázal uprostřed bouře kráčet po vodě. My Ježíše nemůžeme vidět fyzicky, ale máme Ducha svatého a ten nás vede prostřednictvím naší víry, kterou živí naše každodenní společenství s Ježíšem. Dokud se nepustíme tohoto „lana“, můžeme dojít až tam, kam nás on vede, a nic ani nikdo nás neodchýlí z cesty k našemu konečnému cíli.

Modli se, aby byl Ježíš tím „provázkem“, který naviguje a vede tvůj život, abys v těžkých chvílích a před překážkami mohl zůstat k němu pevně připoutaný.

Aktivita 2. V muzeu emocí

Pomůcky: žádné

Popis aktivity: Prostřednictvím této aktivity si zobrazíme dvě protikladné emoce nebo postoje, které ale mají stejný neblahý výsledek. Jsou jimi PANIKA a DOMÝŠLIVOST. V protikladu k těmto dvěma emocím bude stát DŮVĚRA, což je to jediné, co člověku umožní pokračovat dále uprostřed bouří životních změn.

- Účastníci se rozdělí do tří skupin: každá skupinka (všichni členové skupinky se musí zapojit) bude představovat statický obraz nebo sousoší těchto tří pojmů: PANIKA, DOMÝŠLIVOST, DŮVĚRA. Na přípravu dostanou všichni několik minut a pak postupně představí svůj obraz ostatním účastníkům.
- Následně se o jednotlivých obrazech diskutuje. Co chtěly skupinky daným obrazem vyjádřit a sdělit?

Aplikace: Strach paralyzoval učedníky, kteří nebyli schopni reagovat na to, že se Ježíš před nimi objevil na vodě. Petr byl jediný, který se za Ježíšem vydal, ale jeho pocit vlastní dostatečnosti a jeho touha pokračovat se svými vlastními prostředky, aniž by se díval na Ježíše, ho přivedly k tomu, že se začal topit. Přece jen se ale vzpamatoval a znovu v něj vložil svou důvěru, a tak se mohl dostat až do jeho rukou.

Přemýšlejte nad tím, jak nás ovlivňuje strach nebo přílišná důvěra v sebe sama v našem duchovním životě a v životě církve/sboru. Navrhněte nějaké praktické nápady, jak takové případy překonávat. Modlete se a požádejte Boha o pomoc, abyste svou důvěru vkládali v něj.

HROB

7.

JAN 11,11.17.34–35.43–44 (B21) „*Náš přítel Lazar usnul. Půjdu ho probudit' ... Ježíš dorazil čtyři dny po Lazarově pohřbu ... ‚Kam jste ho položili?’ ... Ježíš se rozplakal ... ‚Lazare, pojd' ven!’ A ten, který zemřel, vyšel ven...*“

ZÁKLADNÍ TEXT: JAN 11

Malý hřbitov v Bethany je ponurý a smutný, jako všechny hřbitovy v zemi. Nemá žádné stromy ani květiny, pouze kameny – mnoho kamenů a kamínků, které návštěvníci pokládají na hroby. Kamení připomíná božské prohlášení: „Prach jsi a v prach se obrátíš“ (Genesis 3,19). Po cestě lemované cypřiši přichází učitel a jeho učedníci na hřbitov. S nimi se k hřbitovu přibližuje i skupina dalších lidí, před kterou jdou dvě ženy ve smutečním oděvu, Marta a Marie.

Ježíš se ptá:

— Kam jste ho položili? Ukažte mi hrob.

Dovedou ho před jeskyni vytesanou ve skále a uzavřenou velkým náhrobním kamenem.

Ježíš se přiblíží k hrobce. V nastalém tichu je patrné, že je plný emocí a nedokáže ze sebe dostat slova ani bohoslužbu či pohřební žalozpěv. Dívá se kolem sebe, a aniž by mohl zadržet své emoce, dá se do pláče. Přítomní jsou pohnutí a mezi sebou si říkají:

— Podívejte, jak moc ho miloval!

Ježíš nepláče pro mrtvého, nýbrž pro živé. Pláče pro všechny, kteří se trápí tajemstvím a otázkou smrti. Není jednoduché ovládat své emoce, když vidíme umírat člověka v plném mládí. Rozloučení s milovanou osobou je pro ty, kteří nevěří, něco, co je utápí ve sklíčenosti z nevyzpytatelné záhady smrti.

Ne všichni se na učitele dívají se sympatií. Tichým hlasem kolují komentáře a některé z nich říkají:

— Copak ten, který otevřel oči slepému, nemohl udělat něco, aby Lazar nezemřel? Před několika dny jsme mu poslali zprávu: Pane, ten, koho máš tak rád, je nemocný. Čekali jsme, že přijde bez otálení, ale... Proč mu to trvalo dva dny, než se vůbec vydal na cestu? Jak je možné, že nechal své přátele čelit bolesti?

Od jeho příchodu se to v Bethany hemží výčitkami.

Marta, starší sestra Lazara, mu říká:

— Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel.

Marie, mladší sestra, mu vyčítá to samé.

Stížnosti rozervaného srdce před nebem a před studenou smrtí.

Jen málo věcí je bolestnějších než pocit opuštění, který zanechá nepřítomnost těch, které jsme právě ztratili. Není horší osamělost než postrádat přítomnost chápavého člověka po našem boku. Někteří více, jiní méně, všichni potřebujeme paži, o kterou se můžeme opřít, a rameno, na kterém se můžeme vyplakat. Ke kruté ráně ze ztráty se přidává bodnutí pochybností, když čelíme tichu ze strany Boha.

Před uplakanými tvářemi bez naděje těch, kteří milovali Lazara, jak může učitel vysvětlit, že toto rozloučení není konečné? Už se jim pokusil objasnit, že smrt je jen sen, přestávka. A že čas mezi naším utrpením a novým životem není časem osamění a prázdnoty. Ježíš sdílí naše slzy a přeje si, abychom my sdíleli jeho naději a radost. Neukázal to již v Naim? Neukázal to právě nedávno znovu s dcerou Jaira? Pán slíbil a slibuje:

— Nenechám vás samotné...

Ježíš ví, že v tomto tak bolestivém prožitku není prostor na proslovy a velké fráze, a na obviňující pohledy Lazarových sester odpovídá:

— Váš bratr bude znovu žít.

Neumřít navěky je velký sen lidstva. A Ježíš potvrzuje, že sen, který více odpovídá realitě, je „sen smrti“. Na stížnost „život je sen“ on odpovídá „smrt je sen“.

Tomu, kdo trpí, znějí slova soustrasti někdy jako planá slova bez hlubšího významu. Formulka, často řečená za pochodu, rychle, odtazitě, tichým hlasem. Prohlášení, které vyjadřuje naši neschopnost čelit smrti a bezradnost při setkání s truchlícími, místo aby vyjadřovalo naši víru. A onen podivuhodný slib: „Tvoji milovaní budou znovu žít,“ vypadá spíše než odpověď jako únik před realitou. Podobá se více lékům proti bolesti než naději. Neudivuje nás, že Marta odpovídá odtazitým tónem, tak jako mnoho věřících zklamaných krutostí života:

— Já vím, že vstane z mrtvých při vzkříšení v poslední den. Ale to neulevuje mojí bolesti.

Jistota, že bude svítat, neubírá nic na temnotě noci.

Ježíš pláče, pohnutý bolestí, ale také proto, že nedokáže přenést naději a pokoj. Pláče proto, že jak ti, kteří odcházejí, tak ti, kteří zůstáváme, neumíme plně přijmout život včetně smrti ve světle věčnosti. Konečná zastávka není hrob, nýbrž věčný život.

Učitel se zastaví před obrovským a kulatým náhrobním kamenem, který slouží jako dveře do hrobky, kde je pochován Lazar. Ale kámen, hrubě otesaný, neuzavírá hrobku neprodyšně a zápach smrti a much je nesnesitelný.

Ježíš stojí před hrobem plný emocí. A když nastane ticho, vážným, jistým a pevným hlasem nařídí svým učedníkům:

— Odvalte ten kámen!

Z vyděšeného nitra Lazarových sester unikne výkřik:

— Pane, prosím, ne, už zapáchá. Jsou to už čtyři dny. Je příliš pozdě.

Před hrobem, jehož zápach stěží zakrývají balzámy, oleje a myrha, si Ježíš pozdychne, protože ví, že je jednodušší odstranit kámen hrobky než kameny našich

předsudků. Protože rozumí tomu, že pro Boha to nejtěžší není vzkřísit Lazara, nýbrž přesvědčit přítomné, že smrt není koncem. Učitel nepřestal poukazovat na to, že tento život není nic víc než první část naší existence a že díky síle víry po něm přijde druhý a věčný život, který pochází od Boha, autora života.

„Já jsem vzkříšení a život,“ řekl Ježíš. „Každý, kdo ve mne věří, nezemře navěky. Nepřišel jsem pouze sdílet vaši bolest, ale také, a to především, abych přinesl naději, jistotu, s kterou se vaše nejhorší utrpení stanou snesitelnými a všechna budou pomíjivá.“

V naději je neodolatelná síla, v onom uchopení se nepřemožitelné síly Boží milosti a jeho konečné vůle darovat nám věčné štěstí. Přináší pokoj, abychom překonali naše trápení a hořkosti, a osvětluje život a budoucnost.

— Ano, já jsem viditelný posel vzkříšení a života. Otevřete oči své duše. Dobře si mě prohlédněte. Jsem tady s vámi, jako je s vámi Bůh. A kde je Bůh, tam je život. „On přece není Bohem mrtvých, ale živých“ (Lukáš 20,38). Ten, který ve mne věří, nezemře navěky. Jeho smrt nebude nic víc než sen. Není důvod, aby tento křehký život musel být v předsíní smrti, ale když je žitý v Bohu, stává se předsíní života bez konce. Žádný náhrobní kámen nedokáže hrob navěky uzavřít.

— Věříte tomu? Pak tedy odvalte ten kámen od hrobu.

Učedníci plní strachu strčí do kamene, který se odvalí, a hrobka se otevře. Ve studeném tichu pohřební místnosti je vidět ležící tělo Lazara oděné do bílého roucha, ovázané obvazy napuštěnými oleji. Ježíš se pokojně postaví před kryptu. Jeho tvář se zahálí svatostí. Nakloní se k hrobu, zvedne oči k nebi a zvolá:

— Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já vím, že mě vždycky slyšíš, ale říkám to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že jsi mě poslal. (Jan 11,41–42)

A když to dořekl, zavolal mocným hlasem:

— Lazare, pojď ven!

Rozechvělé ticho se snese na skupinu a oči všech jsou upřeny na jeskyni. Brzy je z nitra hrobky slyšet lehký šum. Lazar se postaví na nohy a vydá se směrem ke vchodu, opíraje se o zeď.

Výkřik hrůzy přiměje všechny přítomné ustoupit. Ježíš se přiblíží k Lazarovi a nařídí:

— Rozvažte ho a nechte ho jít.

Za pomoci svých přátel se Lazar osvobodí a zamíří ke svým milovaným. Nezůstaly na něm žádné známky nemoci. Jeho vzhled překypuje zdravím. S ohromeným výrazem, naplněný radostí a láskou, padne k nohám Ježíše.

Otevřený hrob, o kterém si Marta myslela, že bude cítit smrtí, voní po životě.

Učitel nejenže slibuje budoucí život, ale také odhaluje klíč k současnému životu. Velkým zázrakem pro něj není navrátit život mrtvému, ale to, že necháme oživit hrobky naší vlastní duše.¹² Tím velkým zázrakem pro nás je posunout se od neosobního prohlášení: „Vím, že můžeš jednoho dne navrátit život mrtvým“ k osobnímu vyznání: „Já vím, že ode dneška můžeš naplnit mou vnitřní hrobku novým životem.“

12 Viz Matouš 23,27; 2. Korintským 5,17–19.

Jeho poselství je, že není třeba čekat až na potom, abychom se mohli radovat z věčného života. Je to právě dnes, kdy je třeba oživit jiný způsob života, pokud jednou chceme žít ve věčnosti. Ten, který je s námi během našeho života, s námi bude nadále, i za hranicí smrti. Protože „onen svět není nekonečnou dálkou, ale tím nejbližším“¹³.

Ano, učitel také pláče s námi a kvůli nám. Ale tak, jako si paprsek světla proráží cestu skrze déšť, tak skrze závoj jeho slz se třpytí světlo jeho úsměvu, aby nám řekl, stejně jako Martě a Marii, že i v tom nejhorším dramatu našeho příběhu nemá poslední slovo smrt, ale život. A že v království života, které přijde, už nikdo nebude znát pláč (Zjevení 21,4).

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

Dívá se [Ježíš] kolem sebe, a aniž by mohl zadržet své emoce, dá se do pláče ... Pláče pro všechny, kteří se trápí tajemstvím a otázkou smrti.

Jsem tady s vámi, jako je s vámi Bůh. A kde je Bůh, tam je život.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ „V Kristu je život, původní, nevypůjčený, neodvozený. [...] Ježíš, který měl zanedlouho sám zemřít na kříži, tam stál s klíči smrti jako vítěz nad hrobem a prohlašoval, že má právo i moc dát věčný život.“ (Ellen G. Whiteová, Touha věků, s. 338)

OTÁZKY

1. Proč je smrt tématem, o kterém otevřeně nemluvíme, kterému se vyhýbáme?
2. Podívejme se do příběhu: Jan 11,4–7.11–16. Jak Ježíš reaguje na zprávu o Lazarově nemoci? Co tě na jeho odpovědi překvapuje? Proč odkládá svůj příchod do Betanie?
3. Jak reagují lidé, Marta a Marie na Ježíšovo zpoždění? Vidiš se v nich? Jakým způsobem se vypořádáváš s tichem ze strany Boha, když prožíváš bolest?
4. „Ježíš ví, že v tomto tak bolestivém prožitku není prostor na proslovy a velké fráze.“ Co se můžeš od Ježíše naučit ohledně našeho přístupu k lidem, kteří přišli o někoho milovaného?
5. Ježíš prohlašuje: „Já jsem vzkříšení i život“ (Jan 11,25). Jak nám může naše víra v Ježíše pomoci čelit smrti? Jak životu?

OSOBNÍ VÝZVA

Učitel nejenže slibuje budoucí život, ale také odhaluje klíč k současnému životu. Velkým zázrakem pro něj není navrátit život mrtvému, ale to, že necháme oživit

¹³ Dietrich Bonhoeffer, *Na cestě ke svobodě: Listy z vězení*, Praha: Vyšehrad, 1991, s. 260

hrobky naší vlastní duše. Tím velkým zázrakem pro nás je posunout se od neosobního prohlášení: „Vím, že můžeš jednoho dne navrátit život mrtvým“ k osobnímu vyznání: „Já vím, že ode dneška můžeš naplnit mou vnitřní hrobku novým životem“. Věnuj chvíli přemýšlení nad tímto úryvkem o samotě, v soukromí. Vyber si k tomu zvláštní místo: nějaký kout ve tvém domově nebo pokoji, lavičku v parku, jezero poblíž hory. Prostor, který bude místem setkání s Bohem. Poznamenej si na papír nebo do svého telefonu (v leteckém režimu, aby tě nic nerozptylovalo) odpovědi na následující otázky:

- Které oblasti tvého života potřebují být vzkříšené tak jako Lazar?
- Jaké změny můžeš ve svém životě udělat a začlenit je do každodenního režimu, abys žil plněji v Ježíši? (Jan 10,10)

Vypracuj si plán a realizuj ho v následujících 21 dnech. Nastav si v telefonu připomínku, která tě upozorní na to, až uběhne 21 dní. Když po 21 dnech zazvoní tvůj budík, znovu si projdi, co sis poznamenal, a vyhodnot' si, jak se ti podařilo svůj plán naplnit.

JDI DO HLOUBKY

- Jan 11
- Matouš 22,32; Marek 12,27; Lukáš 20,38
- 1. Korintským 15,50–58; Zjevení 21,1–4
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2007, 58. kapitola „Lazarovo vzkříšení“, s. 334–341.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 13. kapitola „La tumba“ [Hrob], s. 169–178.
- „Náš pohled se upírá spíše k umírání než ke smrti. Pro nás je důležitější, jak se vyrovnáme s umíráním, než jak přemůžeme smrt. Sokrates přemohl umírání, Kristus přemohl smrt [...] Přemoci umírání je v oblasti lidských možností, přemoci smrt je vzkříšení.“ (Dietrich Bonhoeffer, *Na cestě ke svobodě: Listy z vězení*, Praha: Vyšehrad, 1991, s. 192)
- „Zbožní lidé tomu říkají království Boží [...] Všichni my náročnější [...] bychom vůbec nedokázali žít, kdyby kromě atmosféry tohoto světa nebylo možno dýchat i ještě jiný vzduch, kdyby kromě času neexistovala ještě i věčnost. [...] Ve věčnosti není žádná budoucnost, tam je jen současnost. [...] Tam patříme, to je náš domov, po něm prahne naše srdce...“ (Hermann Hesse, *Stepní vlk*, Praha: Argo, 2006, s.108)

AKTIVITY

Aktivita 1. 10 pozitivních věcí.

Pomůcky: 1 list papíru na osobu, 1 tužka/propiska na osobu

Popis aktivity: Vytvořte skupinky po 2–3 lidech. Nevím, jakým problémům či těžkým situacím právě teď ve svých životech čelíte. Možná jde o nepřítomnost někoho blízkého, nespravedlnost, nějaký problém, který nevíte jak vyřešit... Možná dokonce přemýšlíte nad tím, kde je právě teď Bůh. Rád bych, kdyby se každý člověk ve skupince na chvíli zastavil, zamyslel se a uvědomil si takové situace, ve kterých mu Bůh pomohl. Napište si seznam 10 pozitivních věcí, které se staly tento týden, a povězte je své skupince.

Aplikace: Věnuj pravidelně čas tomu, abys přemýšlel o pozitivních věcech ve svém životě. Modli se a poděkuj Bohu za tato konkrétní požehnání.

Aktivita 2. Nauč se být pozitivní

Pomůcky: na každou skupinu 1 papír se situacemi

Popis aktivity: V našich životech často prožíváme komplikované chvíle, na které mnohdy nevíme jak reagovat. Ale skutečnost je taková, že vždycky můžeme najít nějakou dobrou alternativu. Vytvořte skupinky po 5–6 lidech a v nich zkuste navrhnout nějaký možný pozitivní konec následujících situací:

- Je před tebou pracovní pohovor. Právě ve chvíli, kdy přijdeš na řadu, si všimneš, že máš ponožky každou v jiné barvě.
- Holíš se, když tu náhle ve tvém strojků dojde baterka – přesně ve chvíli, kdy ti zbývá oholit ještě půlka tváře. Podíváš se na hodiny a zjistíš, že máš už jen 5 minut, než budeš muset vyrazit do práce.
- Jdeš na oslavu narozenin a zapomeněš s sebou vzít dárek.
- Naložil jsi kufry do auta a jsi připravený vyrazit na dovolenou. Nasedneš do auta a chceš vyjet, ale auto nenastartuje.
- Píšeš zprávu pro důležitou osobu, ale spleteš se a omylem ji pošleš člověku, se kterým jsi už dlouhou dobu nepromluvil.
- Jedeš do školy na motorce, protože spěcháš na hodně důležitou zkoušku. V půli cesty začne šíleně pršet a ty do školy přicházíš na kost promočený.
- Pozveš své kamarády do pizzerie a až při placení si všimneš, že sis doma zapomněl peněženku.

Aplikace: Až se příště věci zamotají a nebudou vycházet tak, jak jsi očekával, dej si předsevzetí, že v tom s Boží pomocí najdeš pozitivní závěr. (Římanům 8,28)

Aktivita 3. Obdržel jsi dopis. PS: Jsi pro Boha důležitý.

Pomůcky: 1 list papíru na osobu, 1 tužka/propiska na osobu

Popis aktivity: Jsou chvíle, ve kterých si potřebujeme ulevit a někomu vysvětlit, jak se cítíme. Vezmi si list papíru a napiš dopis, ve kterém vyjádříš, jak se v těchto chvílích cítíš, jak se ti daří, jaké jsou tvé starosti a obavy, jaký je tvůj vztah s Bohem, jestli ti je jasný směr, kterým se ubírá tvůj život apod. Po dokončení jej můžeš přechíst ostatním, pokud budeš chtít.

Aktivita 4. $10 \times 1 =$ Záleží mi na tobě. (individuální aktivita)

Pomůcky: Mobilní telefon – sociální síť

Popis aktivity: Všichni velmi rádi mluvíme po internetu s našimi kamarády, přes WhatsApp, Instagram, Facebook... A to v jakoukoli hodinu! Určitě znáš někoho, kdo teď prochází něčím těžkým nebo u koho jednoduše tušíš, že potřebuje vědět, že tu je někdo, kdo má o něj starost. To jediné, co máš během tohoto týdne udělat, je poslat jednu zprávu jednomu člověku z tvých kontaktů, ve které ho podpoříš, vyjádříš mu zájem a povzbuzení. Zkus napsat takovou zprávu pokaždé, co napíšeš 10 zpráv prostřednictvím kterékoliv výše zmíněné aplikace. Zároveň se také vždy při psaní této zprávy za tohoto člověka modli. Mysli na to, že tvá zpráva mu může pomoci čelit nějaké komplikované situaci, zvládnout náročný den nebo jednoduše vidět život jiným způsobem.

SLIB

8.

LUKÁŠ 23,32–43 (B21) „K popravě s ním vedli ještě další dva muže, zločince. Když přišli na místo zvané Lebka, ukřižovali ho tam, i ty zločince – jednoho po pravici a druhého po levici ... Potom řekl Ježíši: ‚Vzpo-
meň si na mě, až přijdeš do svého království‘ ... Ježíš mu odpověděl: ...
budeš se mnou v ráji.“

ZÁKLADNÍ TEXT: LUKÁŠ 23,26–48

Golgota, nebo také „hora zvaná Lebka“, je kamenitý kopec za Jeruzalémem. Je to pochmurné a pusté místo, nad kterým se vznášejí hejna mrchožravých ptáků, která požívají mrtvá těla popravených. Na tomto neblahém místě právě připevňují na kříž tři odsouzence, kteří se kroutí v bolestech, zatímco jim brutálně přibíjejí ruce a nohy na dřevěné trámy. Vojáci spěchají, aby tento hrůzný úkol mezi výkřiky a posměšky dokončili. S každým úderem kladiva narůstá povyk přihlížejícího davu, který se horko těžko snaží vojáci zadržet.

Neznámý lotr je přibíjen na svůj kříž. Neznáme jeho jméno ani jméno jeho společníka, neznáme jeho věk, jeho vzhled, vesnici, ze které pochází, dokonce neznáme ani zločiny, za které ho křižují.

Mezi zločinci, kteří jsou vedle Ježíše, není žádný rozdíl, nic teď nenaznačuje, že by jeden byl „zlý“ a druhý „dobrý“, protože oba dva Mistra urážejí.

Pod děšivou oblohou se vzrušený zástup lidí krok za krokem tlačí blíž ke křížům, protože právě nastal okamžik, kdy přišla řada na Ježíše z Nazareta, aby ho zbavili oblečení. Na rozdíl od těch dvou předchozích je Ježíš zakrvácený od ran. Zločinec s údivem sleduje mučení Nazarejce a s pohoršením pozoruje zranění, jež byla bezdůvodně způsobena tomuto muži, kterého v tichosti obdivuje a kterému vojáci nasadili na hlavu trnovou korunu. Říká se, že Pilát si umyl ruce, poté co ho nechal zbičovat a odsoudil k smrti za to, že se prohlašuje „králem Židů“. Nechal by se sebou takto špatně zacházet, kdyby byl Mesiáš?

Učitel ho přiměl pocítit touhu začít nový život spíše než se nechat vláčet Barabášovou bandou. Slyšel mladého rabína, ale nenásledoval ho kvůli vlivu svého okolí a stal se z něj zločinec. Ale od té doby, co narazil na Ježíše, světlo jeho slov otevřelo skulinu v jeho temném srdci a ta zůstávala stále otevřená. A proto se ptá:

— Proč dovolí, aby s ním takto jednali? Proč, když je tak ušlechtilý, ho sanhedrin předal Římanům? Kněží tvrdí: „musí zemřít, protože ze sebe dělal Božího Syna“ (Jan 19,7).

Ale jak by mohl dělat zázraky, kdyby Bůh nebyl s ním? Kdo je tento muž? Říká se, že i nekompromisní Pilát prohlásil: „Já na něm žádnou vinu nenalézám“ (Jan 18,38; ČSP).

Zbabělý a nespravedlivý soudce omilostnil Barabáše, vůdce celé bandy, a oni dva, ubozí komplikové, jsou ukřižováni. A Mistr byl navíc bičován. Jak kruté jsou životní paradoxy! Barabáš, „syn svého otce“, bastard, je volný a Ježíš je odsouzený za to, že se sám nazýval „Synem nebeského Otce“. Dnes tady zemře nevinný namísto kriminálního. To, co Barabáš neví, je, že na prostředním kříži, na kterém měl být pověšený on, visí rabbi a že touto smrtí se rozhodne mnohem více než jeho vlastní osud.

Dav zesměšňuje Nazarejce. Zločinec si myslí, že Ježíš nenaplnil očekávání lidu a zklamal je. Před několika dny při triumfálním průvodu v Jeruzalémě byl oslavován jako zaslíbený král, který osvobodí Izrael od římského jha a znovu nastolí Davidův trůn. Ale zklamal lidi a ti ho nechají ukřižovat. Říká se, že sám dokonce předpověděl, že ho zabijí. A pokud to věděl, proč neudělal nic, aby tomu zabránil? Co je to za zvláštního proroka?

V tom se odsouzený shoduje s Pilátem. Existuje nějaká pravda v džungli utiskovatelů a utlačovaných, kromě toho, že slabý je obětí silného?

Zloděj slyšel, že Ježíš ohlásil své vzkříšení třetího dne. Říká se, že navrátil život jednomu mladíkovi v Naim a jedné dívce v Kafarnaum. Také se tvrdí, že prohlásil, že pouze spali. Někteří se dušovali, že viděli Lazara z Betanie vyjít živého z hrobu. Jak je někdo schopný vrátit život jiným a sám se podřídit a zemřít? Kdo je tento muž? Boží prorok? Proč ho tedy potom Bůh nebrání? Šílenec? Ne, Ježíš vypadá jako zcela rozumný a soudný. Podvodník? Také ne. Mistr byl vždycky upřímný. Osvícený pošetilec? Nemožné – je zcela při smyslech. A co když to je očekávaný Mesiáš? Je možné, že by nikdo nevěřil jeho poslání? Je možné, že jeho království nebeské, jinak řečeno takové, které se nachází daleko za hranicí života a smrti?

Všichni ho urážejí, včetně druhého zločince, který říká:

— Jestli jsi Boží Syn, slez z kříže. Zachraň sebe i nás. (Matouš 27,40.42; Lukáš 23,39) Jeho hlas se připojuje k hlasu davu, vojáků, soudců, Židů i pohanů: všichni se s křikem staví proti Nazarejci. Avšak „dobrý zločinec“ mlčí a dívá se na tichého a rezignovaného Ježíše. Trpí v osamění, zatímco lidstvo stojí proti němu. Všichni se proti němu spolčili. Herodes s Pilátem, farizeové se saducei, vůdci s prostým lidem, Římané se Židy a oběti s popravčimi.

Ježíš je tichý, jako kdyby byl dobrovolnou obětí. Nad jeho hlavou na vrcholku kříže – na *stipes*¹⁴ – vítr zacloumá s tabulkou nesoucí urážející nápis, kterou tam nařídil umístit Pilát: „Toto je král Židů.“ Je to napsáno ve třech jazycích země, jako by tím byl dán univerzální význam jeho nároku „kralovat“ nad svým lidem. V jedné chvíli

14 Takto se označuje svislý trám kříže, který podpíral váhu trámu vodorovného. Ten se označuje slovy *crux* nebo *patibulum*.

pronikne skrze mraky paprsek světla a zloděj je svědkem Ježíšovy něhy vůči bolesti jeho matky, když ji světuje do péče jednomu ze svých učedníků. Ježíšova tvář vyzařuje majestátnost a vznešenost. Zločinec je ohromený.

Nyní se však zdá, že tma, která obklopuje kříž, zakrývá celou zemi, jako by tato poprava měla vesmírný rozměr. V tu chvíli mu Ježíšova modlitba naplní duši:

— Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co dělají. (Matouš 27,37; Lukáš 23,34)

Když to zločinec slyší, v jeho mysli se odehraje ryzí proměna; už ví, kdo je Ježíš. Toto srdce, které je schopné odpustit svým popravčím, ta láska, která objímá všechny smrtelníky včetně těch, kteří ho mučí, nemůže pocházet od nikoho jiného než od Boha. Protože není lidská nenávist, která by nevyvolala další nenávist. Nikdo na tomto světě by nežádal Boha o odpuštění pro své popravčí: pro ty, kteří ho proklínají, mučí a tak nespravedlivě křížují. Trýzněný zločinec chápe, že toto vyprošené odpuštění zahrnuje i jeho, a tuší, že lidstvo je právě tímto rozdělené na dvě poloviny: na ty, co přijmou milost tohoto odpuštění, a na ty, co ji odmítnou.

Slova Mistra znamenají: „Dovol, ať viní mě... Jsem přítel, který tě nikdy neopustí. Jsem světlo ve tmě... Jsem změna a naděje. Jsem oheň, který očišťuje. Jsem dveřmi ve zdi. Jsem to, co přijde, až bude po všem... Jsem oběť bez nákladů... Jsem... Dříve než byl svět, já jsem...“¹⁵

Zločince oslní tento objev: království, do kterého Ježíš patří a ve kterém už kraluje, je nade všemi královstvími tohoto světa plného násilí. Tento muž ve své osobě ztělesňuje ono Boží království, to království lásky, které se k nám v něm přiblížilo a do kterého můžeme vejít, pokud ho necháme, aby v nás vládl (Lukáš 10,9; 17,21). Zločinec se poddává této pravdě, která ho fascinuje. Králové zdejšího světa nejsou tak mocní, jak si myslí. V Ježíšovi spatřuje očekávaného Mesiáše, svého krále a Spasitele. V této umírající bytosti nevidí prokletí ukřižovaného, nýbrž to největší pozhébnání, které Bůh zaslíbil lidstvu, aby ho vykoupil ze své mizérie. Vidí Boží milost schopnou odpouštět dokonce i těm nejhorším hříšníkům.¹⁶ Tento muž, který umírá vedle něj, nepřijatý, zrazený, proklínaný a uražený, mu ukazuje nekonečnou Boží lásku, kterou ho miluje.

Ona úžasná Ježíšova učení, ze kterých si některá pamatuje, začínají dávat smysl. Tak moc si přeje, aby ho byl býval následoval. Proto se odváží požádat ho, aby jeho milost dosáhla až k němu, byť již v okamžiku smrti. Celou svou duší na něj zavolá:

— Pane, vzpomeň si na mě, až přijdeš do svého království! (Lukáš 23,42)

A s jakou úlevou ve své agónii poslouchá Mistra!

— Slibuji ti, že budeš se mnou v ráji.¹⁷

15 Pasáž převzatá z textu: F. Spufford, *Impenitente: ser cristiano en el siglo XXI [Nenapravitelný hříšník: být křesťanem ve 21. století]*, Madrid: Turner Puclaciones, 2012.

16 „Bůh je schopen rozhojnit k vám veškerou milost, abyste vždycky a ve všem měli veškerý dostatek a mohli se štědře účastnit každého dobrého díla.“ (2. Korintským 9,8)

17 Původní řecká věta nemá žádnou interpunkci, a tak se může zcela správně překládat: „Amen, pravím ti dnes, budeš se mnou v ráji.“ Nicméně většina Biblí ji překládá: „Amen, pravím ti, že dnes budeš se mnou v ráji“, jako slib spasení, který se naplní ještě tentýž den. Ten den Ježíš ovšem nešel do ráje, jelikož po svém vzkříšení prohlašuje, že ještě nevystoupil ke svému Otci (Jan 20,17). To znamená, že tato pasáž je pravděpodobně lépe přeložená ve významu „dnes tě ujišťuji, navzdory tomu, jak moc neuvěřitelné se to zdá, že se mnou budeš v ráji, jako všichni svatí“ v souladu s celým biblickým učěním, že ke spasení dojde při vzkříšení na konci věků (Židům 11,39–40, srov. Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, s. 482 a 505).

Velikost slíbeného spasení i víra zločince jsou ohromující. Jeho víru neničí bezmocnost ukřižovaného Spasitele, zdánlivý triumf jeho nepřátel ani jeho vlastní zločiny: Ví, že mu bylo odpuštěno! Omezuje se na uznání a oslavování Boha, který z lásky sestoupil na zem a vtělil se do lidské přirozenosti natolik, že zemřel.

Drží se své naděje, když vidí svého Spasitele pokojně trpět vedle sebe, zatímco ho dav zdola křikem uráží a oblaka much zakrývají jeho otevřené rány. Dobrý zločinec ho vidí vítězného ve smrti, vzkříšeného, vznešeného, kralujícího nad živými a mrtvými a vyjadřuje mu svou touhu být s ním v jeho království milosti.

Tento zločinec už vstoupil do království milosti, aniž by byl pokřtěný: je to první věřící v historii, který umírá jako křesťan, či jinak řečeno jako ten, kdo věří v Ježíše. A přestože nebyl pokřtěný vodou, byl pokřtěný krví, Duchem svatým a ohněm, protože v něm zemřel starý člověk. To, co zbylo z jeho života, předkládá jako oběť na oltář – a jakékoli dříví je dobré pro božský oheň.

Prvním ovocem dobrého zločince je, že před svým společníkem vyznává o Ježíši dvě pravdy: svatost Krista (neučinil žádné zlo) a jeho konečné vítězství (až přijde do svého království). Druhým ovocem je, když mu říká:

— Nebojíš se Boha? Nebereš vážně toho, komu vděčíš za svou existenci?

Už teď je svědkem...

Sobota, den odpočinku, je blízko. Ještě předtím mu zlámou nohy, aby zemřel, a jeho tělo pohodí na zem jako jídlo pro supy. Na tom nezáleží. Jan říká: „Blaze mrtvým, kteří od této chvíle umírají v Pánu ... vždyť jejich skutky je provázejí“ (Zjevení 14,13). Ačkoli to neví, zločinec na kříži bude pořád tím nejvhodnějším člověkem, aby nám navěky připomínal, že spasení je z milosti. On a Marie Magdalská, žena osvobozená ze zatracení, která je pod křížem, budou první ze spasených. Zloděj, který jako první uvěřil ve Spasitele ukřižovaného, a nevěstka, která jako první uvěřila ve Spasitele vzkříšeného. Nyní může Ježíš zemřít v pokoji; dobrý zločinec mu dal přinejmenším jeden důkaz, že jeho oběť nebyla marná. Silným hlasem zvolá:

— Otče, do tvých rukou svěřuji svého ducha. (Lukáš 23,46)

Jeho poslání bylo naplněno, dokonáno. A když to řekl, vydechl naposledy.

Ve skutečnosti se všechno naplnilo. Izajáš napsal, že Mesiáš se bude počítat mezi zločince (Izajáš 53,12), a proroctví ukazuje, že i ti největší hříšníci budou moci být syny Božími. Tento příběh mi do očí vlévá slzy radosti nad tím, že Bůh chce proměnit život každého z nás, abychom s ním mohli být v ráji.

Pokud inspirovaný text nechtěl, abychom znali jméno zločince, a upřednostnil, abychom ho znali jako „dobrého zločince“, bude to mít svůj důvod (v tradici má jméno Dimas). Nevíme o něm nic víc, ale jeho vyznání víry možná bude to nejpůsobivější, které kdy jakýkoli člověk učinil, jelikož nevěřil v Krista vzkříšeného a vyvýšeného, jako věřili později všichni ostatní věřící, nýbrž ve Spasitele umučeného stejně jako on a ukřižovaného po jeho boku.

Slib, který mu byl dán, je také tím nejhezčím slibem, který kdy člověk slyšel, protože Ježíš mu slíbil, že bude s ním v ráji.

Tento příběh o proměně dobrého zločince visícího na kříži je pro mne přesvěd-

čivější a více oslovující pojednání o ospravedlnění z víry než všechny teologické studie, které jsem o tomto tématu četl. Vypadá to, že se Pavel ztotožňuje s dobrým zločincem, když říká: „Jsem ukřižován s Kristem“ (Galatským 2,20).

Tento příběh nám ukazuje, že nikdo není tak zkažený, aby nemohl být zachráněn Kristovou milostí. A že to nejdůležitější pro naše spasení je toužit po tom se stejnou silou, s jakou si zločinec přál být s Ježíšem v ráji. I my jsme na Golgotě, kde jsou tři kříže: ať už se ztotožňujeme s křížem, na kterém visí dobrý zločinec, nebo s tím druhým, Ježíš je uprostřed a čeká.

Jak slunce zapadá nad Golgotou, stín kříže se prodlužuje a roztahuje se každým okamžikem dál a dál, až dosáhne až za horizont, do celého vesmíru. Dřevěný kříž, zaražený do tvrdé země a směřující k nebi, rozděluje prostor a čas na dvě části, od shora dolů, předtím a potom, zatímco jeho otevřené paže objímají celý svět. Je to místo setkání, křížovatka, orientační sloup ukazující cestu do věčnosti, abychom se mohli setkat s Ježíšem Kristem. Je to most položený nad propastí, kříž, který se ze symbolu smrti proměnil v symbol věčného života.

Vědomi si svých duchovních potřeb se dnes můžeme s moudrostí modlit: „Pane, nevyhledávám odpuštění takového, jakého došel Pavel, ani Petrovy milosti nežádám, nýbrž o tu, kterou jsi dal na dřevě kříže lotrovi.“¹⁸

DŮLEŽITÉ MYŠLENKY

A co když to je očekávaný Mesiáš?

Tento muž ve své osobě ztělesňuje ono Boží království, to království lásky, které se k nám v něm přiblížilo a do kterého můžeme vejít, pokud ho necháme, aby v nás vládl.

CITÁT ELLEN G. WHITEOVÉ *„Nikdo nemůže padnout tak hluboko a být tak hříšný, aby nemohl najít vysvobození v Kristu. ... Volání člověka v nouzi, třeba i beze slov, nezůstane nikdy bez povšimnutí.“*

(Ellen G. Whiteová, Touha věků, s. 160–161)

OTÁZKY

1. Ježíš visí na kříži. Jak myslíš, že se v té chvíli asi cítili jeho učedníci? Co si mysleli o Ježíši jako o Mesiáši, Spasiteli světa, a o jeho tvrzení, že je Syn Boží?
2. Ježíš pronáší modlitbu: „Pane, odpusť jim, vždyť nevědí, co dělají“ (Lukáš 23,34). Jakým způsobem tě ovlivňují její slova, když znáš kontext? Jak je můžeš vztáhnout i na svůj každodenní život?
3. Vypadá to, že Ježíšův plán selhal. Co vidíš, když se díváš na Ježíše visícího na kříži?

¹⁸ Tato modlitba se objevuje na hrobu Mikuláše Koperníka (1473–1543) v kostele ve Fromborku (Polsko). (Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, s. 239)

4. Ježíš se nachází na kříži v důsledku snažení náboženských vůdců (Lukáš 22,2; Jan 11,47–50). Jakým způsobem můžeme nést vinu na tomtéž, tedy na odmítnutí Ježíše jako Mesiáše, a to jak jednotlivci, tak i církev?
5. Dobrý zločinec „nevěřil v Krista vzkříšeného a vyvýšeného, jako věřili později všichni ostatní věřící, nýbrž ve Spasitele umučeného stejně jako on a ukřížovaného po jeho boku“. Co se můžeš naučit o víře a spasení ze zkušenosti dobrého zločince a jeho setkání s Ježíšem?

OSOBNÍ VÝZVA

Dnes je poslední den tohoto modlitebního týdne. Každý den jsme doprovodili Ježíše při jeho rozhodujících setkáních s lidmi dané doby. Nyní je čas na to, abys zažil své vlastní rozhodující setkání s Ježíšem.

Vyber si jedno ze čtyř evangelií (Matouš, Marek, Lukáš nebo Jan) a přečti ho v jednom nebo ve dvou měsících; můžeš číst například jednu kapitolu každý den. Aby to pro tebe byla významná zkušenost, vyber si pro své osobní setkání s Ježíšem zvláštní místo a čas a začni každé setkání modlitbou. Popros Boha, aby se k tobě připojil. A tady máš několik nápadů, jak to můžeš dělat:

1. Aplikace YouVersion Bible

- Použij ke čtení Bible nějakou aplikaci, jako například YouVersion Bible: <https://www.youversion.com/the-bible-app/>. Nabízí 1755 verzí Bible a 1134 jazyků zdarma. Když si vytvoříš účet, aplikace ti dovolí zvýrazňovat texty, přidávat poznámky a záložky, vytvářet obrázky s verši, přidávat kamarády a sdílet na sociálních sítích. Poté, co přečteš každou kapitolu, vyber si svůj oblíbený text, vytvoř s ním nějaký obrázek a sdílej ho se svými přáteli na svých sociálních sítích.

2. Přečti – shrň si – aplikuj

Použij nějaký zápisník jako diář a postupuj následovně:

1. Přečti vybraný text alespoň dvakrát.
2. Shrň si, co se v něm odehrává.
3. Aplikuj, co ti text říká. Jak jej přeneses do svého života?

3. Kreativní odpověď

- Přečti si text a odpověz na něj prostřednictvím nějakého umění: napiš báseň, příběh, namaluj obraz, slož píseň.

4. Objevuj Bibli

Použij těchto pět otázek, abys v dané kapitole šel/šla více do hloubky:

4. Co je tam nové?
5. Co tě překvapuje?
6. Čemu nerozumíš?
7. Čím se budeš řídit nebo co přenešeš do svého života?
8. Co budeš s někým sdílet tento týden?

5. Meeting Jesus – studijní metoda Bible

Zdroj: *Meeting Jesus Bible study method*, upravený v: Andy Deane, *Learn to study the Bible: Forty different step-by-step methods to help you discover, apply, and enjoy God's Word*, USA: Xulon Press, 2009, s. 167–171.

Použij nějaký zápisník jako diář a následuj tyto kroky:

1. Přečti si kapitolu.
2. Poznač si myšlenku, která vyjadřuje kontext.
3. Shrň si slova Ježíše a zkus si představit i jeho emoce a tón hlasu.
4. Zaznamenej si odpovědi Ježíše.
5. Co říkají ostatní o Ježíši?
6. Jaké jsou jejich reakce?
7. Jaká je moje reakce?
8. Jak to mohu přenést do svého života?

6. Ve společenství

- Domluv se s jedním člověkem, aby s tebou studoval evangelium. Ráno nebo večer si můžete poslat text, který vás při čtení nejvíce oslovil a proč.

JDI DO HLOUBKY

- Matouš 27; Marek 15; Lukáš 23; Jan 19
- Římanům 1,16
- Matouš 5
- Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion, Praha 2017, 78. kapitola „Ukřižování“ a 79. kapitola „Význam Ježíšovy oběti“, s. 476–491.
- Ellen G. Whiteová, *Cesta ke Kristu*, Advent-Orion, Praha.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodující setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, 19. kapitola „La promesa“ [Slib], s. 227–240.
- „Odplácet dobro zlem je ďábelské, odplácet dobro dobrem je lidské; odplácet zlo dobrem je božské.“ (Alfred Plummer, *Exegetical Commentary on the Gospel*)

According to Saint Matthew [Exegetický komentář Evangelia podle Matouše], s. 89, cit. v Emmanuel buch, Ética Bíblica. Fundamentos de la moral cristiana [Biblická etika. Základy křesťanské morálky], Valls: Noufront, 2010, s. 153)

- „Bůh každému z nás věnuje svou nekonečnou pozornost. Nevěnuje se nám po masách. Když s ním mluvíš, jsi s ním o samotě stejně tak, jako kdybys byl jedinou stvořenou bytostí. Když Kristus zemřel, zemřel individuálně za tebe, jako kdybys byl jediný člověk na zemi.“ (Viz C. S. Lewis, *K jádru křesťanství, Návrat*, Praha 1993, 3. kapitola „Čas a co je za ním“, s. 116–119.)
- „To je problém konzumních společností ... že smýšlejí o lidech, jako kdyby to byly věci, odlišují věci podle jejich hodnoty a lidi podle jejich moci. On (Ježíš) má srdce malého dítěte, které takovému rozdílů přehlíží. Obrací se na všechny – ať už je to virtuos nebo kriminálník, žebrák nebo princ – stejně jasným hlasem, jako kdyby neexistovali ani virtuosové ani kriminálníci ani žebráci ani princové, ale pokaždé pouze dvě bytosti tváří v tvář a mezi nimi slovo, které přichází a odchází.“ (Christian Bobin, *L'homme qui marche*, Cognac: Le temp qu'il fait, 1995, s. 15)
- „Představte si, že by nám Bůh pro věčný život učinil tuto nabídku: ‚Dám ti všechno, co si jen přeješ. Opravdu všechno. Dokonalou lásku, trvalý pokoj, nikdy nebudeš žít ve strachu. Žádný zmatek nenaplní tvou mysl a ani neprožiješ žádnou úzkost nebo nudu. Nikdy nebudeš mít ničeho nedostatek. Nebude tam hřích ani nějaká selhání. Žádná očekávání ani zklamání. Nikdy nebudeš osamocen, nebudeš trpět a nikdy nezemřeš. Jen jedno ti však zůstane odepřeno: Nikdy nespatriš mou tvář.‘
Přijali byste tuto nabídku? Já ne! Kdo by chtěl poznat nebe bez Boha? Nebe bez Boha není nebe.
Věčnost bez bolesti a smrti by byla nádherná, ale mně by nestačila...
Dokážeme hovořit o místu, kde už nebudou slzy, smrt a strach. Nebude tam ani noc. To všechno je ale jenom nebeské klima. To nejkrásnější z celého nebe bude, že spatříme Boha. Naše srdce bude jen tehdy upokojeno, až ho uvidíme.“ (Max Lucado, *Když tě Bůh něžně volá tvým jménem*, Luxpress, Praha 2006, s. 168–170)

AKTIVITY

V poslední den modlitebního týdne zkuste podniknout něco zvláštního: zorganizujte společný piknik nebo večeři a zakončete tak tento výjimečný týden.

Můžete si mezi sebou rozdělit, kdo přinese něco k jídlu a k pití, vyzdobte si místnost, aby byla příjemná a útulná, a vyberte vhodnou hudbu, která bude jemně dotvářet atmosféru.

Během pikniku nebo večeře pak můžete zrealizovat následující aktivity pro všechny smysly:

Aktivita 1. Menu slibů

Pomůcky: velký barevný papír nebo karton, lepicí páska, nůžky, propisky nebo fixy, dekorativní materiál

Popis aktivity:

- Každý člověk přinese nějakou osobní fotku. Měla by to být taková fotka, která byla pořízena (nebo to alespoň znázorňuje) ve chvíli, kdy daný člověk vnímal, jakým způsobem se v jeho životě naplnily Boží sliby.
- Při příchodu se všechny fotografie přilepí na zeď, na které je barevný papír nebo karton, případně na okna místnosti, spolu se jménem a krátkým popisem, pokud si to daný člověk bude přát.
- Během večere každý účastník povypráví nějakou svou osobní zkušenost, jak Bůh naplňuje své sliby v jeho životě.

Aktivita 2. ExpresArte [Expresivní umění]

Pomůcky: hudební přehrávač a reproduktory, barvy (tempery, akvarely), štětce, bílá plátna nebo silnější papír na malování

Popis aktivity: Poslechněte si ve skupině píseň I Am Not Alone [Nejsem sám], jejíž autorkou je křesťanská zpěvačka Kari Jobe.

[https://www.youtube.com I Am Not Alone – Kari Jobe – with Lyrics](https://www.youtube.com/I%20Am%20Not%20Alone%20-%20Kari%20Jobe%20-%20with%20Lyrics)

- Nejdříve si jednou poslechněte píseň; vnímejte přítom text písně.

*Když procházím skrz hluboké vody
Vím, že budeš se mnou
Když stojím v ohni
Nebudu přemožen
Skrz údolí stínů
nebudu se bát*

*Nejsem sám
Nejsem sám
Půjdeš přede mnou
Nikdy mě neopustíš*

*Uprostřed hlubokého smutku
Vidím Tvé prolamující světlo
Temnota noci mě nepohlčí
Jsem uschován v Tobě
Pane, ty bojuješ každý můj boj
Nebudu se bát*

*Nejsem sám
Nejsem sám
Půjdeš přede mnou
Nikdy mě neopustíš*

*Ty mě ohromuješ
Vykoupil jsi mne
Nazýváš mne svým drahým
Jsi má síla
Jsi můj obránce
Jsi mé útočiště v bouři*

*Přes všechny zkoušky
Vždy jsi byl věrný
Přinášíš uzdravení mé duši*

*Nejsem sám
Ne, nejsem sám
Půjdeš přede mnou
Nikdy mě neopustíš...*

- Následně si znovu můžete projít napsaný text písně – přečtěte ho jako báseň.
- Nakonec si znovu přehrajte hudební nahrávku, zatímco každý se pokusí prostřednictvím malby vyjádřit na papír své pocity, emoce, myšlenky a duchovní prožitky, který má v souvislosti s poselstvím této písně, s textem i melodií. Jedná se o volnou a spontánní malbu, a tak je později možné si o dílech povídat a vyjádřit se k nim.

Aktivita 3. Časová kapsle

Pomůcky: ozdobená krabice, ideálně taková, kterou je možné zamknout klíčem nebo visacím zámekem, obálky, dopisní papíry, tužky nebo propisky, aromatické svíčky, sirky

Popis aktivity:

- Každý člověk ať napíše osobní dopis, který adresuje sám sobě a který si přečte v budoucnu, přesněji řečeno po jednom roce, například při příštím modlitebním týdnu.
V tomto dopise je možné vyjádřit své osobní touhy a přání, potřeby, naděje, projekty a cíle, modlitby atd. Také tam napište, jak si každý představujete své budoucí „já“, poděkujte za věci, které se stanou, a za sliby, které za rok bude možné vidět s Boží pomocí naplněné.

Zatímco budete psát, nechte zapálené aromatické svíčky. *(Pozn.: čich je velmi úzce spjatý s limbickým systémem, který je zodpovědný za paměť a učení, proto je možné, že určité vůně vyvolávají konkrétní vzpomínky s nimi spojené.)*

- Dopis přeložte, dejte do obálky a zalepte. Pak na ni napište své jméno a vložte svůj dopis do krabice nazvané „Časová kapsle“. Do této krabice vložte také jednu aromatickou svíčku.
- Nakonec krabici uzavřete a zamkněte a předejte ji do úschovy člověku, který za ni bude zodpovědný. Slibte si, že se za rok znovu setkáte, abyste tuto „časovou kapsli“ otevřeli a obdrželi svůj vlastní dopis.

BONUS

Dříve než se rozloučíte a rozejdete, je možné každému věnovat malou krabičku s kartičkami, na kterých budou napsané verše s biblickými sliby a zaslíbeními.

Poznámky:

Poznámky:

Rozhodující setkání, Modlitební týden mládeže

Autor: Roberto Badenas

Vytvořeno podle knihy *Encuentros Decisivos [Rozhodující setkání]*

© 2017 Editorial Safeliz, S.L.

Překlad: Petra Stehlíková

Odpovědná redaktorka: Michaela Hrachovcová

Grafická úprava: Jaromír Pokorný

Obrázky a fotografie: shutterstock.com

Tisk: ARTRON, s. r. o., Boskovice

Vydal: Advent-Orion, s. r. o., Praha

První vydání, 2019

Pokud není vyznačeno jinak, citace biblických textů odpovídají překladu B21 – Bible pro 21. století. Copyright © 2009, Biblion

ISBN 978-80-7172-651-7

Ježíš.

Tesař. Učitel.

Spasitel. Mesiáš.

Immanuel.

**Bůh, který se stal člověkem,
aby se setkal s lidstvem.**

Život je plný setkání, očekávaných i těch nečekaných, vyhledávaných i náhodných, která proměňují naše životy. Mezi těmito setkáními je jedno, které vyčnívá: setkání s Ježíšem. Ježíš nás nikdy nezanechává lhostejné a nezaujaté. To nám ukazuje i Roberto Badenas, když s námi sdílí rozhodující setkání některých osob s Ježíšem.

Na konci čtení bude řada i na tobě.

